

DOMOLJUB

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrti po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 80 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. *****

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljובה“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust — Reklamne novice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet pošto-hranilničnega urada št. 824.797. *****

tev. 5.

V Ljubljani, dne 2. marca 1905.

Leto XVIII.

Kmet in kapitalist.

V naši državi se sliši venomer: „Zava mora bolj podpirati fabrike. Fabrik! V velikem obrtu, v in-triji je rešitev!“ Vsi liberalci tro- v ta rog; zastopniki mest in tr- skih zbornic v državnem zboru ejo ravno to. Ta glas je močan: ljudstva je v manjšini. Volivna vica, kakor je zdaj razdeljena, tišči stvo na tla. To se pozna pri vseh ih stvareh. Davki so tako razde- i, da največ plača kmet in drugi vski sloji. Vozne cene po želez- h so za kmeta in rokodelca, ki alem prodajata, največje; za ve- pošiljatve, ki gredo iz rok kapi- tov, pa izredno polajšane. Pri tr- skih pogodbah z drugimi drža- ni je tudi v prvi vrsti kmet spodaj; njegov obstoj se najmanj brigajo; bi se pa, da dobe fabrikanti na etovo škodo čim najugodnejši iz- svojih izdelkov v tuje države.

Te dni se je končal trgovski do- or naše države z Nemško. Za nas o najvažnejši, ker je trgovina med i in Nemci najživahnejša. L. 1903 e n. pr. našega blaga prodalo na hsko za 581 milijonov kron, z hškega k nam pa za 530. Z novo odbo bo tepen kmet. Dozdaj se

je od naše živine, ki je šla na Nemško, pobirala carina od kosa; zdaj se bo računala na vago in bo mnogo večja. To pomeni silno izpremembo. Naše živine se je namreč žive prodalo leta 1903 za 115,900.000 kron. Iz tega se vidi, da ta kupčija za našega kmeta silno veliko pomenja. In ta bo zdaj za mnogo na slabšem! Ravno tako se je podražila carina na jajca, katerih smo prodali l. 1903 za 37,900.000 kron, na drva, ki se jih je l. 1903 prodalo za 5,500.000* kron, dalje tudi na premog, slad in hmelj.

Tako se dela s kmetom. Naši poslanci so storili, kar so mogli in bodo tudi v prihodnje izvrševali svojo dolžnost, a premalo jih je. Potem naj pa še pride kdo in naj reče, da je splošna volivna pravica nepotrebna. Seveda je ni treba za uradnika, ki ima edino skrb v politiki, kako naj bi se mu izboljšala plača, ni je treba za advokata in notarja, ni je treba za fabrikanta, ki se mu že tako pri nas predobro godi.

Za to imamo neizpodbojne dokaze Telesno delo najmanj nosi, najslabše je pa plačano kmečko delo. To je žalostna resnica, ki jo vsak dan pridigujejo tiste čete našega kmečkega ljudstva, ki jih pomanjkanje žene z doma iskat v tujini koščka kruha. Koliko pa nosijo fabrike? Poglejmo!

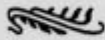
Največji judovsko - kapitalistični list naše države „Neue freie Presse“ je priobčila dne 1. jan. 1905 sledeče podatke. V vseh velikih delniških družbah, ki imajo v rokah zavarovalnice, fabrike, železnice in paroplovbe, je bilo naloženega kapitala 1048 milijonov kron. Med temi je bilo 326 milijonov v takih podjetjih, ki so med seboj zvezana. Čistega dobička so prinesla ta podjetja l. 1903 povprek 9.38 odstotkov, torej skorej 10 kron od 100. Nezdržena podjetja (v znesku 722 milijonov kron) so pa nosila povprek po 6.9, torej skoraj 7 odstotkov. To je bil čisti dobiček od kapitala. Če zraven pomislimo, kako ogromne plače imajo razni upravni svetniki, direktorji, drugi uradniki in raznovrstni agentje pri takih podjetjih, potem se res moramo prijeti za glavo. Kmetu nese njegovo posestvo samo komaj 1% odstotka in zraven je še njegovo delo slabo plačano! Ali ni čuda, da beži delavsko ljudstvo s kmetov in gre v fabrike? Če se ne bodo dvignili kmetovi dohodki, se tudi ne bo rešilo njegovo življenjsko vprašanje, kje bi dobil delavcev za obdelovanje svojega posestva. Izmed vseh podjetij so največ nosile zavarovalnice. V njih je vložena v naši državi 32,800.000 kron. Dobička so imele toliko, da je zdaj ta kapital z

ozirom na obresti, ki jih nosi, vreden 149,300.000 kron; torej tri in polkrat več. Ali ni v tem dobičku silno veliko kmečkih žuljev?

Te številke govoré! Če pa kmet v svojo rešitev poizkusi, da bi se zvezal s svojimi tovariši in si osnuje kako posojilnico ali zadrugo, pa brž plane vse po njem. Z vsemi silami obdelujejo liberalci in ž njimi zvezana gosposka ljudi, da jih razdvoji in preplaši. Dobé se med njimi izdajavci, ki prodajo za majhen darček svoje moštvo in razdirajo trdnjave za kmetovo pomoč.

Veliki kapital raste, kmetovi dolgovi pa tudi. Na eni strani polne blagajne, na drugi prazni žepi in prazni želodci! Bog daj več spoznanja in več sloge, več vzajemne bratovske ljubezni, sicer ni pomoči!

Političen pregled.

Državni zbor.

Avstrijski državni zbor že več let ni pokazal toliko dobre volje za delo, kakor sedaj pod novim ministrskim predsednikom baron Gaučem. Prejšnji ministrski predsednik se je štel poklicanega, vzdržavati nemško nadvlado nad nenemškimi narodi v Avstriji in tako je zatiral Slovence, kjerkoli je mogel, zato mu poslanci niso zaupali, in državni zbor je moral biti brez dela. Novi minister se pa noče navezati na nobeno stranko, da bi tako laže vsem vstregel in pridobil poslance za delo. To se mu je tudi posrečilo. Dne 10. februarja so pričeli obravnavati proračun, kar bo pa dalo veliko dela, ker pri vsaki točki govori po več desetih poslancev, in pravijo zraven želje in zahtave svojih volivcev. Pri razpravi je govoril tudi minister Gauč, in je izrekel veliko veselje, da so poslanci vendar enkrat prijeli za to delo. Povedal je tudi, kako misli on vladati, da bo namreč samostojno odločeval v vseh zadevah, ne pa sporazumljen s kako stranko, kakor je delal prejšnji minister. Brigati se hoče zlasti za južne dežele, to je, za nas Slovence in Hrvate. Branil bo pa z vso oostrostjo avstrijske koristi nasproti Ogrski, ki se ravno sedaj hoče okoristiti na naše stroške. Poslancem so bile njegove besede všeč, zato se mu sedaj ne vstavljajo. Precej pri prvem branju proračuna je govorilo 35 govornikov. Izmed Slovencev je govoril namesto zadržanega dr. Šusteršiča dr. Plej, ki je povedal stališče Slovencev in Hrvatov nasproti vladi. Rekel je, naj skrbi država za Slovence in Hrvate, ako

hoče sama sebi dobro, to je da si vtrdi južne dežele proti zunanjim sovražnikom. Dr. Tavčar je prijel sodne oblasti, ker so dovolile, da ga bodo nemški mariborski porotniki sodili, ker ga je tožil nemškutar Ornič iz Ptuj. Naši poslanci se bodo tukaj potegnili za dr. Tavčarja, ker se gre za slovensko stvar, če prav nam je drugače dr. Tavčar bolj sovražen ko vsak tujec. Med proračunom bodo razpravljali tudi o duhovskih dohodkih, ki jih stalno vrede in katoliškim duhovnikom primerno vravnajo.

Vladi je dovolila novo posojilo za izplačevanje, ker so državne blagajne že skoro prazne. Leta 1897. je imela vlada še skoro pol šesti sto milijonov kron v blagajni, sedaj pa ni več nego še 56 milijonov. Tako je vlada krvavo potrebovala še kakih 50 milijonov za vsakdanje potrebe. Prejšnji vladi, namreč ministru Kerberju, je zbornica odrekla kredit. Sedaj so pa poslanci skoro soglasno dovolili, da si sme pomagati s posojilom, ako ji zmanjka v blagajni.

Južni Slovani se novemu ministru ne upirajo, ker nam je obljubil pomoči in varstva, zato so Slovenci in Hrvati doslej vedno glasovali za vladne koristi, seveda s tem izgovorom, da bo tudi vlada šla njim na roke.

„Slovanska zveza“, v kateri je združena večina slovenskih in hrvaških poslancev, je volila te dni predsednika. Izvoljena sta bila soglasno še za naprej dr. Šusteršič in Ivčević.

Ogrske homatije.

Na Ogrskem se še sedaj ni moglo sestaviti novega ministrstva. Cesar je sprejemal enega državnika za drugim, a si ni še nobenega izbral za ministrskega predsednika. Sedaj poskušajo sestaviti prehodno ministrstvo, to je nedolžne ministre, kakor pravimo po domače, ki bi vladali le toliko časa, dokler ne bi nastopili zopet pravi ministri. Teh pa ne bo še tako hitro, ker zahteva vladi nasprotna sranka ogrsko armado, katere pa cesar seveda ne more dovoliti, ako hoče enotno državo. Cesar je sprejel v obisk tudi predsednika vladi sovražne stranke. Košuta, ki mu je raztolmačil, kaj hočejo Ogrji. Cesar bi jim mnogo stvari dopustil, ali da bi jim dal svojo vojsko, tega ne more storiti. Ogrji seveda ne nameravajo drugega, nego odpasti od naše države, zato hočejo svojo vojsko, s katero bi se nas znebili. Da se Ogrji ne bodo odcepili, za to bodo skrbeli že naši poslanci, in naša vlada, ki je pripravljena na vsak boj z Ogrji.

Francoski ajdje.

Francoski državni poslanci so prišli tako daleč v svojem sovraštvu do katoliške cerkve, da so sklenili, cerkev ločiti od države. Ministrski predsednik Ruvijé je že izdal načrt,

kako bi se izvršila ta ločitev. Razvidi se iz njega, da ne nameravajo drugega nego cerkev s silo zatirati, in z državnimi postavami odvracati ljudi od vere. Duhovni naj bi bili sužnji, ki bi ne smeli očitno oznanjevati svete vere, in katoličani bi se ne smeli nikjer ko take pokazati. Taka ločitev bi bilo hudo preganjanje kristjanov. Ali bodo to tudi storili, ali ne, tega sedaj še ne vemo.

Turek gre nad Bolgare.

Turki se z vso močjo pripravljajo na vojsko zoper Bolgarsko. Do tega je imelo že vlani priti, a se je skrhalo. Sedaj pa se Turčija resno pripravlja. Delavci dovažajo strelivo in smodnik na bolgarsko mejo. Vlaki vozijo cele noči vojaške potrebe, konje, topove, živež i dr. Železnice stražijo vojaki, da bi bile varne pred sovražniki. V topniški delavnici pripravljajo noč in dan potrebne topove. V zadnjih dveh tednih je pomnožil turški sultan za 80.000 mož svojo vojsko. Dalje delajo močne utrdbe. Za nove priprave so si najeli od Nemcev dva in pol milijona novega posojila. Čez leto nas vtegne presepeti bolgarsko-turška vojska. Bolgari so naši bratje, stanujoči na severni strani Balkana. Turki so jim zamerili, ker so podpirali uboge Makedonce, ko so le-ti bežali pred Turki.

Strašna smrt ruskega carskega namestnika.

Iz Ruskega je prišla zopet strašna novica, ki je pretresla ves olikani svet, da je bil ubit veliki knez Sergij, cesarski namestnik ali glavni guverner v Moskvi. Prekucuhi hočejo pomoriti vso rusko carsko družino. Ta umor le je nadaljevanje dolge vrste umorov, ki so jih izvršili nad carsko rodovino. Rajni veliki knez je bil stric sedanjega carja in ga je tudi pregovoril, da je zadnje selavsko vstajo s silo potlačil. Zato so mu prekucuhi zažugali s smrtjo in 17. februarja, ko se je peljal iz Kremlja v Moskvo, to tudi izpolnili. Ta strašni umor so izvršili takole: Veliki knez Sergij se je peljal okoli tretje ure popoldne iz svojega stanovanja, kjer je bival zaradi varnosti, v Moskvo. Doma je imel vse ulice zastražene, a zunaj mesta ni pričakoval napada, ker je trg obširen. Veliki knez se je peljal v najhujšem diru skozi trg. Proti njemu pridrvi človek in mu zažene bombo v voz. Nastal je naenkrat strašen pok. Vojaki in ljudje so prihiteli skupaj. Prizor je bil grozen. Kočija in konji z velikim knezom je bile v drobnih koscih. Telo knezovo se je vse razletelo; glava je odletela od telesa; eno nogo je odtrgalo, eno roko s prstnom je nazaj vrglo. Od obleke so bile same cunje. Voz je bil v treske razbit. Izmed konj je eden obležal, drugi je zdrlja

Voznik je ležal z raztrganim plaščem ves krvav na tleh. V zemlji so se poznale tri luknje, ki so bile očrnele od bombe; vmes pa se je mešala kri ubitega velikega kneza. Policaji so prijeli brž onega človeka, ki je vrgel bombo; napadalec je segel po samokresu, da bi bil streljal, a so mu ga izbili iz rok in ga prijeli. Star je okoli 35 let. Po obleki sodijo, da je delavec. — Žena velikega kneza, nadvojvodinja Elizabeta, je ravno dala napreči, da bi se bila odpeljala na Tversko, ko ji prineso strašno novico o smrti moža. Pohitela je brž na kraj, kjer se je to zgodilo, in padla na raztrgane kosce svojega moža. Ljudje so na glas jokali. Prinesli so nosivnice, na katere so položili kosce trupla, jih pokrili z vojaškim plaščem, od koder so jih nesli v Čudovski samostan, kjer so ga položili na mrtvaški ožer. Kosce telesa so skupaj sešili in jih oblekli v generalsko obleko. Našli so le polovico koscev raznesenega trupla. Pokopali bodo velikega kneza sicer z vso slovesnostjo, a vdeležili so se pogreba le povabljeni visoki goste, duhovniki in svetni dostojanstveniki. Rojen je bil veliki knez 1857. leta ko četrti sin carja Aleksandra II., katerega so ubili nihilisti l. 1881. Od l. 1891. je bil glavni guverner v Moskvi. Bil je železen, trd in neizprosni mož, ki je hotel na vsak način obdržati carjevo brezpogojno samodržstvo. Po njegovi volji je prišel za guvernerja v Peterburg ostri Trepov, ki je zadnjič ob delavski vstaji s tako silo zadržal upor. Prekucubi so mu za to zapri-segli smrt, ki ga je na tako nepričakovan način doletela.

Rusko-japonska vojska.

Obletnica vojske.

Dne 9. februarja je minilo leto, kar se bojujejo Rusi in Japonci za vzhodni del Azije. Nihče bi ne bil prerokoval takrat, da bo trajala vojska toliko časa, vsak je pričakoval, da bodo Japonci hitro omagali. A ni bilo tako. Japonci so bili izvrstno pripravljene, dočim so bili Rusi vsi zbegani, ko je bilo treba prijete za orožje. Ob letu so prinesli ruski listi tele važne podatke o ruskih izgubah. 200.000 mož je že mrtvih, ranjenih in bolnih, 2500 milijonov kron pa je že škode v denarjih. Še več škode vtegnejo imeti Japonci, ki so toliko izdali za strelivo.

Na bojišču.

Od zadnjega boja pri Sandepu, kjer se je bilo ponesrečilo generalu Gripenbergu, se položaj ni nič spremenil. Po malem obstreljavajo Japonci rusko levo krilo, Rusi pa nasprotno japonsko desno krilo in sre-

dišče. General Kuropatkin je sedaj v Fusu, od koder se pripravlja na japonsko desno krilo. Skupno število ruskih in japonskih vojakov cenijo na 700 tisoč mož. Obe vojski sta jeli razprostirati svoja krila na daljavo, da bodeta tako planili ena na drugo. Zadnje brezpomembno zmago pri Sandepu so hoteli Japonci silo posečati, a so bili na izgubi, ker so zavedli Rusi več vasi, ki so dobro utrjene.

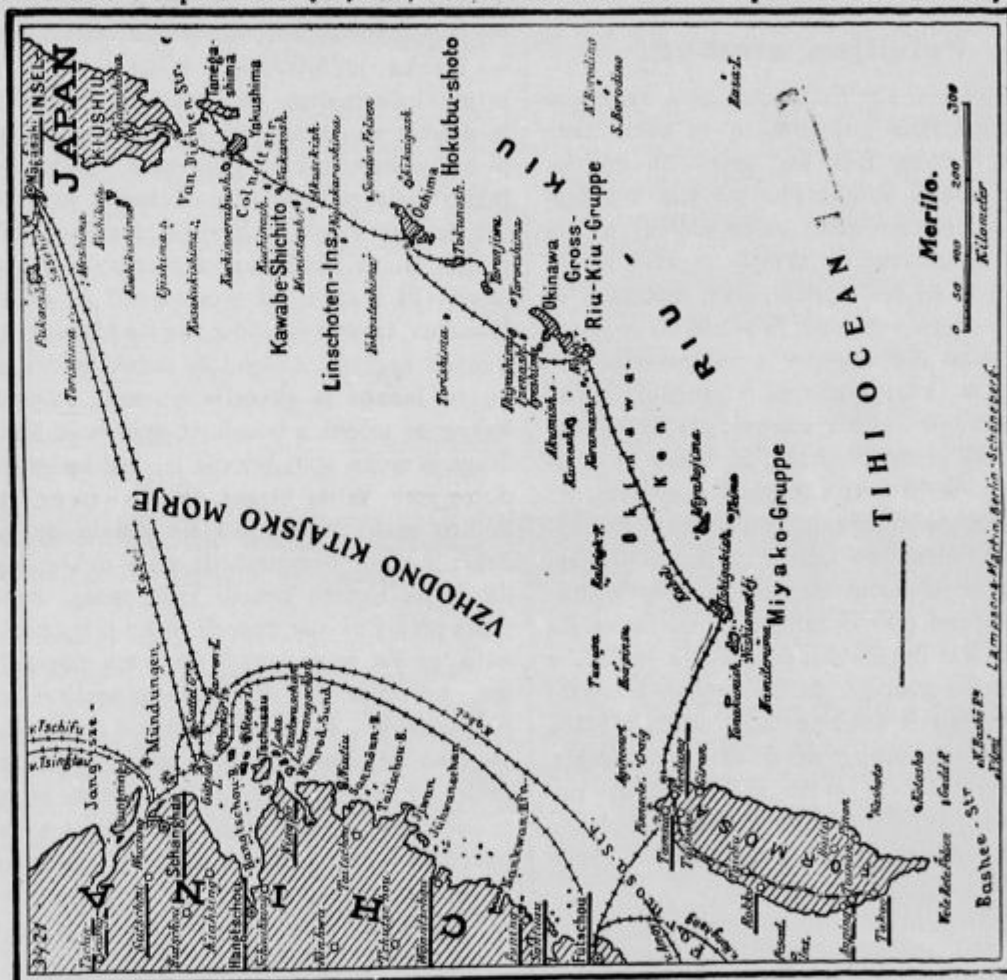
Poročilo nemškega vojaškega pooblaščenca.

Podpolkovnik Lauenstein, ki ga je bil nemški generalni štab odposlal k ruski mandžurski armadi, se je nedavno podal v Harbin, da preučava dela za hrbtom mandžurske armade. Podpolkovnik je podal, kakor

ruskih vojakov je naravnost občudovanja vredna. Povodom umikanja iz Ljaojana so stali vojaki šest ur pred mostovi, ter se pustili pasirati topništvo; v tem času so pa kuhali svoj čaj. 7. Ena najodličnejših lastnosti mandžurske armade je ta, da se lahko spopolnjuje. Danes utegne en polk izgubiti polovico svojega moštva in že jutri se podaja v nov boj. Nekoliko dni po bitki pri Ljaojanu že so ruski vojaki bili zopet dobre volje, so peli, igrali ter se iz Japoncev norčevali. 8. Položaj ruske armade se boljša z vsakim dnem in na končni brez-pogojni zmagi Rusov ne more biti dvoma. 9. Hrana in oskrbovanje v ruski armadi je izvrstno.

Tretje rusko brodogje.

Ker je Port Artur padel in je bilo žnjim uničeno tudi vse portartursko brodogje, je

poročajo listu „Deut. Tageszeitung“ o svojem proučevanju nastopno poročilo.

1. Razvrščanje ruske armade je, kakor se da to posneti iz organizacije zahrbtno zaščite, izredno dobro premišljeno ter sistematično izvršeno, tako da se od tedi zalaga armada z vsemi potrebščinami.
2. Organizacija vojaških bolnišnic je zelo komplicirana, ker je sestavljena iz bolnišnic Rdečega križa in privatnih zdravstvenih zavodov. Bolnišnica je več vrst. Tu so vojne bolnišnice Rdečega križa, lazareti Rdečega križa, bolnišnice zemstev i. t. d.
3. Nekaj povsem novega na bojišču so bakterijološki in desinfekcijski vlaki s kuhinjami za pranje.
4. V intendaturi je zelo energično in sposobno osobje ter množina raznovrstnih potrebščin, ki nadkriljuje vsako pričakovanje.
5. Bivanju v podzemskih kočah so se privadili toliko častniki, kolikor tudi moštvo.
6. Mirnost

velika nevarnost, da se drugemu brodogju, ki je šlo iz Baltovskega zaliva, ne posreči dohod, ker se nima nikamor nasloniti. Da bi bilo vsaj to bolj varno, so sklenili odposlati še eno brodogje iz Libave, da bo šlo baltovskemu za podporo. To brodogje ima te le ladje: Imperator Nikolaj, 9700 tonelat in 31 topov; Admiral Apraksin, 4200 ton. in 23 topov; Admiral Ušakov 4200 tonelat in 24 topov; Adm. Senjavin 4200 tonelat in 24 topov, in križarke Vladimir Monomah 6000 ton in 23 topov; oklepnice: Slava, Imperator Aleksander, in križarke: Pamjat Azova, Admiral Kornilov in Abrek. Vsega skupaj 5 oklepnice, ena križarka in več parnikov. Posebne moči te ladje nimajo, a v oporo za baltovsko bodo že nekaj izdale.

Prihodnji pomorski boji v vzhodni Aziji.

(K sliki)

Karta, ki jo prinašamo čitateljem, kaže, kje se bo najbrže v bližnji prihodnosti vršil boj med japonskim in baltičkim brodom. To je kitajsko vodovje de Formoze na jugu z otočji Miacosima, Lu-Kin in Lušoten. Luke, ki so odprte nevtraln. trgovini, so na karti podčrtane. Pridejo pa v poštev, v kolikor ne leže na japonskem ozemlju, za preskrbovanje Rusov s premogom.

LISTEK.

Prisiljen snubač.

Blažetovec in Košar sta imela vsak eno srednje veliko posestvo in še nekaj tisočakov v zlatu. Bila sta soseda in mejaša. Blažetovec in Košar, oba sta bila v občinskem svetu, imela sta se za najbolj modre in marsikterokrat sta sanjala o svoji veliki veljavi in še večji prihodnosti. Posestvo se je jima zdelo premajhno in vendar bi se pustil vsak tako rad zmerjati z veleposestnikom. Če sta se kdaj zakasnila v gostilni, takrat sta navadno rričela nagovarjati drug drugega, naj proda posestvo. Nobeden ni hotel odjenjati in zato sta obdržala vsak svoje.

Čez leto dni je dobil Blažetovec naslednika, katerega so krstili za Janeza. Kmalu potem se je pomnožila tudi Košarjeva družina za eno glavo; dali so ji ime Ivana. Ko sta otroka doraščala, dozorevalo je tudi v starših prepričanje, da bo vendar-le enkrat en sam lastnik obeh posestev. Ivan in Ivana sta hodila skupaj v šole, skupaj se igrala, skupaj rastla, in očeta sta ju kmalu pogruntala, da bo to enkrat dober in čeden par, ki bo zmetal vse mejnike, ki ločijo obojna posestva.

Otroka sta rastla, in kmalu, skoraj nevede kdaj, spolnila dvajset let; kar so jima v par mesecih pomrli starši eden za drugim. Vsak je na smrtni postelji priporočal otroku, naj ne raztrgajo za vedno obeh posestev. Ta opomin in prošnja pa je bila odveč, kajti Ivan in Ivana sta že davno na tihem in vsak zase odobrila očetove sklepe, in vsak je bil prepričan, da sta eden za drugega kakor ustvarjena. Pa vendar niso zginili mejniki še precej dolgo časa. Ivan je imel eno čudno misel, katere se ni mogel nikakor znebiti. Želel si je Ivanko za družico, a da bi jo šel snubit, tega pa ne za ves svet. Tako-le je sklepal: „V zakonu je mož glava; fant vzame dekletu in ne dekletu fanta. Ker terej fant stori dekletu neko dobroto, naj dekletu za to prosi, pa ne fanta.“ Zraven se je pa še bal, češ če pride takoj od začetka prav

ponižno, potem bo prekmalu nosila žena blače. — Tako je čakal eno, dve leti, kdaj ga pride Ivanka snubit. — Ivanka pa se je držala tega, da se starih navad ne sme nepotrebnem odpravljati, zlasti še, če niso napačne. Saj je že Adam v raju prosil Boga, naj mu ustvari družico, in ne narobe; tudi ona ni marala nobenega drugega kakor Ivana in je mirno čakala, kdaj se mu otaja led okoli srca. — Ivan je vedno bolj čutil, kako potrebuje gospodinjje in nazadnje se je pričel tudi bati, da mu Ivanka ne uide, kajti snubači so se oglašali vedno pogostneje.

V nedeljo po sv. treh kraljih se je otajal led; šel je h Košarju. Sklenil je Ivanki dati z lepimi besedami priliko, da izpregovori odločilno besedo, da ga vzame. Na pol poti ji je mislil iti naproti, a snubiti mora ona. — Ivanka je bila sama v sobi; ravno je pripravljala malico. Nek zmagujoč nasmeh ji je zaigral na obrazu, ko je vstopil Ivan. Ker je bil enkrat tukaj, je vedela, da mu bo lahko malo ponagajala. — Takoj ji je pričel teči jeziček kakor kakšni šestdesetletni klepetulji ali pa jezičnemu dohtarju. Ivanu se je odvalil kamen od srca; mislil je, da bo Ivankina trdnjava padla, ne da bi poizkusil kakšen naskok. A delal je račun brez krčmarja. Ivanka je govorila venomer, da ji nikakor ni mogel v besedo. Govorila je, kako draga je moka št. 0, pravila je, koliko krompirjev sne veliki blapec, koliko srednji in koliko mali; koliko obleke porabi velika dekla in kako strgana hodi mala dekla; koliko jajec naneso kokoši vsak teden, kako ji gre pri živni vse posreči in ko ji je zmanjkalo, prešla je na sosede in o teh povedala vse, kar ji je bilo znano — o možitvi ali pa o snubitvi še od daleč ni nič namignila. — Ivan je izprevidel, da na ta način ne pride do neveste; popraskal se je za ušesi, in dal z roko znamenje, da ima tudi on nekaj povedati. Med mladima sosedoma se je razvil sledeč zanimiv pogovor:

„Ivanka, božični prazniki so minili.“

„A res?“

„Letos je strašno dolg predpust.“

„Škoda.“

„To bodo imeli časa za možitev.“

„Mislim, da jih ne bo veliko.“

„Jaz pa, da jih bo.“

„Jaz pa, da ne.“

„Prvi bo Komolčev in Aleškova Rezika; ta bosta v nedeljo že oklicana.“

„Škoda! Spet bo šlo nekaj kronic, par funtov masla in kakšna kokoš, ker z Reziko sva sestrične.“

„Boš dobila pa takrat nazaj, ko se boš ti omožila.“

„Od kod pa veš, če se bom kdaj?“ se je prorogljivo nasmejala Ivanka. „Sicer sem pa sedaj še tako premlada. Zato bo še časa dovolj.“

„Saj tudi jaz nisem kaj prida starejši od tebe.“

„A tako?“ in Ivanka se je prav od srca zasmejala.

„Torej ti imaš že vse v redu? Ali ti morem in smem že srečo voščiti? Na oboji me boš pa saj povabil“, ga je dražila Ivanka.

„No, tako daleč pa tudi še nisem.“

„Pa napeljano imaš že vendarle.“

„Od ene strani pač.“

„Kako to misliš?“

„Od moje strani, veš, ni zaprek, jaz sem zadovoljen, a drugi del se ne zmeni.“

„Jaz te ne razumem, Ivan.“

„Saj vendar nimaš mesto možgan ajdovice v glavi; za ženitev je treba dveh.“

„Tako?“

„Ja, fanta pa dekleta.“

„No, to pa je zame nekaj novega; do sedaj sem mislila, da se samo možki ženijo.“

„Ivanka, ti si navihana!“

„Prav čisto nič; drugače ne zmam misliti!“

Ivan je izprevidel, da na ta način ne pride do neveste, in da je trdnjava Ivankina zelo močna. Žalosten je pobesil glavo in se zamislil. Kar se mu razsvetli obraz. Pogruntal jo je, kako vjame Ivanko, da se mu nikakor ne bo mogla izviti.

„Ivanka, ti imaš nekaj soli v glavi; lahko bi mi šla z dobrim svetom na roko.“

„Ja, ljubi moj sosed, tukaj komu kaj svetovati, je zelo težavno. Če komu prav ne svetuješ, potem se pa on in ona nosita nad teboj.“

„Ne samo svetovati — pomagati mi moraš, poiskati mi moraš nevesto.“

„No to pa je še desetkrat težje.“

„Seveda je težko; glavna stvar je, da dobro zadeneš.“

„Če hočeš dobro zadeti, potem moraš še par let meriti.“

„Ali jaz nimam nič več časa.“

„Potem pa moraš kar ustreliti. Najslabši strelec zadene časih centrum.“

„Si ne upam izprožiti. Če bi hotela ti malo pomagati in spregovoriti zame dobro besedo.“

„Sicer ženske prepuščamo ta posel navadno moškim; pa enkrat se lahko poskusi... Torej kam pa pravzaprav meriš?“

„Tega sam dobro ne vem.“

„Torej moram sama tudi še meriti?“ se je pretkano smejala Ivanka. „Kakšna pa naj bo tvoja nevesta.“

„Mlada mora biti!“

„In potem?“

„Mene malo rada imeti.“

„Dalje?“

„Pametna, dobra in skrbna gospodinja, pa prijazna tudi.“

„Kaj še?“

„Kaj malega mora imeti; ne ravno denarja, sploh kaj stvari.“

„Še kaj?“

„Povedati mi mora, da me tudi rada vzame“, in te besede je Ivan močno podaril.

„To se pa že dá pomagati“, je dejala deklica in se smejala na tihem. „Poznam deklice, ki včasih malo za teboj pogleda, ki je še mlada, pametna, brihtna, ki ima tudi nekaj, ne ravno denarja, pač pa poln kosnjak obleke in tudi nekaj zemljišča in ki je pred kratkim reklo, da bi vzela Blažetovca.“

„Ivanka, tako je prav“, je vskliknil od veselja: „jaz pravim tudi „ja“ in ker je deklica prva prosila, prosim tudi jaz.“

„Torej spravimo stvar v red.“ Ivanka je odprla vrata in zaklicala:

„Francka, Francka, pojdi no hitro notri.“

„Kaj pa delaš“, praša Ivan začuden.

„Ja Francko sem poklicala, veliko deklo; to je tista, katero bi ti rad vzel, saj si prosil zanjo.“

„Za božjo voljo“, zakriči Ivan, „Francke ne maram! Jaz bi drugo rad!“

„Katero?“

„Ali se ti res nič ne zdi?“

„Meni ne!“

Ivan se je še obetaval, kar so se začuli v veži koraki. Obupan je zakričal: „T e b e sem snubil, Ivanka, tebe!“

„A tako?“ se je začudila Ivanka, „mene si prosil? Veš, stvar je važna. Pridi čez štiri najst dni prašat.“

Čez dober mesec pa je bila prav poštna obceta. — Ivan se ni bal zastoj Ivanke. Kolikor sem mogel poizvedeti, nosi res Ivanka v toliko hlače, da če pravi Ivan „hot“, komandira ona „bist“.

Razgled po domovini.

Umrli je preč. g. Martin Poglačar, zlatomašnik, častni kanonik, konzistorialni svetnik in bivši knezoškofijski kancelar. Pokojnik je bil rojen v Cerkljah pri Kranju 11. nov. 1824 in v mašnika posvečen 31. julija 1849. Služboval je kot beneficiat v Idriji, kot kaplan v Polhovem gradcu, kot knezoškofijski kaplan v Ljubljani in od l. 1867. kot kancelar do l. 1898. Zadnje dni je bil nekoliko slaboten, ne da bi bil kaj posebno bolan. Nato je pa nenadoma opešal in previden mirno v Gospodu zaspal. Pokojnik ni pridobil kot kancelar mnogo zaslug. Bil je originalen mož, dokaz temu od mnogih je, da pa svojem izstopu iz službe ni vžival nobene pokojnine, ker je vkljub ponudbi — ni hotel Svetila mu večna luč!

Deželni odbor kranjski je sklenil, da bo odslej namestnik dež. odbornika prof. Barbo opravljati vse deželnoodborske posle po umrlem dr. Adolfu Schaferju. Prof. Barbo bo torej tudi član deželnega slovskega sveta, deželne komisije za agrarične operacije, komisije dež. prisilne delavnice itd. Vednonovi sadovi liberalne slovensko-nemške veze!

Pozor pred sleparji! Pred dobrim mesecem sta hodila po kranjskem okraju dva sleparja v gosposkih suknjah po hišah in se penjajala, da hečeta zavarovati otroke za življenje. Nekateri so jim, žalibog, seveda dali na limanice. Da so osleparjeni, so izpredeli šele, ko so dobili zavarovalne police. Poslušajte en slučaj: Obljubila sta, da bosta stroka zavarovala za 500 kron, zdaj se pa polica glasi le na 92 kron: obljubila, da se svota izplačala ob 20. otrokovem letu, zdaj se pa glasi na 25. leto. Po tem bi imel zavarovanec plačati 65 goldinarjev, da jih ob 25 let dobi nazaj 46!! — Zahtevala sta tudi nekaj denarja naprej in tistega srečno odnesla. — Ker bosta gotovo tudi drugod svojo srečo poskušala, zato vas opozarjamo, da se ne daste preslepiti; in ne le to, ampak poskusite tička ali naznaniti ali prijeti! — Kdor

se je zavaroval, naj nič ne plača! Kar je pa naprej plačal, tisto je pa najbrzi izgubljeno. — Kdor se pa hoče zavarovati za življenje ali proti požaru, naj to stori edine pri naši slovenski „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani! Kaj boste podpirali in mastili tuje, nam sovražne ljudi in naprave, da se potem iz nas norca delajo in nas zatirajo! Imamo dobre domačo zavarovalnico; to podpirajte!

Cvek imej svoj brinovec sam! V inseratnem delu mnogih listov priporoča kamniški kuhar žganja, Cvek, svoj brinovec s sledečimi besedami: „Gospoda moja, ali pijete Cvekov brinovec iz Kamnika?“ Na to odgovarjamo: Ne pijemo ga in ga ne bomo pili: 1) zato, ker je šnopsarije že tako preveč na svetu, 2) ker poznamo Cveka kot strastnega sovražnika Cerkve. Cvek, kako da ponujaš svoj brinovec „klerikalcem“, kateri so ti trn v peti? Proč dajaj ga mokrčem in liberalcem, ali ga pij sam, mi ga ne bomo! Če ti nismo za drugo dobri, nas pa še za to v miru pusti!

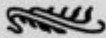
Županstva, pozor! Kakor se nam poroča, se v Ljubljani snuje poseben odbor, ki bode na podlagi stvarnih in resničnih podatkov določil, koliko krme za živino bi potrebovali živinorejci v onih občinah, koder je lanska suša uničila seno in otavo. Z ozirom na porečilo in predloge tega odbora bode potem vlada določila primerno državne podpore. Kakor čujemo, hoče vlada temu odboru prepustiti razdelitev podpore. Ker pa posamezna županstva pošiljajo poročila o lanski suši in slabi letini na Dunaj ali poslancem ali poljedelskemu ministrstvu, zato opozarjamo županstva, naj pošiljajo ta poročila naravnost „Zadružni zvezci“ v Ljubljani, ki jih bode predložila dotičnemu odboru. To je najkrajša pot. Prošnje pa naj so utemeljene. Poroča naj se, koliko živine je v občini, koliko se je živinorejci že odprodali vsled pomanjkanja krme, koliko sena, otrobov ali druge krme

bi potrebovali itd. Opozarjamo pa, da prosilci ne bodo dobili krme brezplačno. Vlada dovoli podporo le v ta namen, da se plača vožnja, v posebnih slučajih prav revnim posestnikom pa omogoči cenejša nabava krme. Želimo, da bi dotični odbor hitro dovršil svoje delo in ljudje kmalu dobe podporo, dokler imajo še kaj repov živine v hlevu.

Avstrijsko društvo sv. Rafaela v varstvo izseljencev je imelo nedavno na Dunaju občni zbor. Tajnik društva je obširno poročal o delovanju društva v minulem letu. Društvo stori, kar more s pičtimi sredstvi. Izšlo je priporočilne karte v šestih jezikih, tudi v slovenskem. Podružnici ima v Ljubljani in Trstu, zaupnike na Češkem, v Galiciji, v Trenčnu in Zagrebu. Državni poslanec dr. Stojan je poročal o vladnem načrtu zakona v varstvo avstrijskih izseljencev. Ako se uveljavi ta zakon, ker stil bode mnogo. Zakon je nujno potreben in splošna želja je, da ga čim preje sklene avstrijski parlament. Dr. Schrank je jako zanimivo poročal o nevarnosti kupčije z dekleti in sredstvih proti tej kugi velikih mest. Končno je poslanec dr. Žitnik opisoval vzroke izseljevanja v južnih deželah države razmere slovenskih in hrvaških izseljencev v Ameriki, Nemčiji, Egiptu in Avstraliji, utemeljeval nujno potrebo državnega zakona v varstvo izseljencev pri odhodu, med vožnje in v tujini ter navajal razne slučaje, ki dokazujejo tudi potrebo pravne pomoči izseljencem. Z ozirom na veliko število naših izseljencev v Ameriki, je nujno potrebno, da se ondi pomnoži število avstro ogrskih konzulatov. Dr. Žitnik konča: Iskreno želim, da bi društvo uspešno delovalo vseh vseh v blagor revežev, ki so prisiljeni vsled bede iskati si kruha v tujini. A ravno tako srčno želim, da se izboljšajo gospodarske in socialne razmere na Kranjskem, Primorskem, Tirolskem, v Dalmaciji, Gali-

ciji in Bukovini, odkoder se izseljuje največ ljudi. Ako bodo naši ljudje v domovini dobili dovolj dela in jela, usahnila bode reka izseljevanja in društvo sv. Rafaela se more razdružiti. Da se to zgodi, gotovo iskreno žele vsi dobri prijatelji ljudstva. V odbor so bili izvoljeni: Baron Walterskirchen, predsednik; dr. Stojan in dr. Zitnik, podpredsednika; blagajnik grof Lippe, namestnik Vastomil Hallek; tajnik I. Fischer, namestnik L. Dean; odborniki: Baron Biegeleben, Janez Kalan, dr. Janežič, M. Moškerc, Dutkiewicz, Hruza, Kozlik, And. Furlan, Mayer, baron Koll, Pinzger, Rhomberg, Schöpflenthner, dr. Thullié, Janko Barle, itd. Zastopane so avstrijske dežele, Ogrsko in Hrvaško.

Gorenjske novice.

* **Iz Moravske doline.** Burna občinska seja. Med enajstimi občinskimi odborniki na Drtvi sedi samo en liberalen odbornik Ivan Hušnikar, ki je obvisel v odboru kot podžupan srenje Drtijske. Može se važno posvetujejo o proračunu, ker tu se gre za važno denarno zadevo. Tedaj pa se važno vzdigne podžupan Hušnikar in predlaga povišanje plače novemu županu z utemeljevanjem, da je dosedanja svota plača za pastirja. Može en čas strmé in molče; toda hitro nekateri zapopadejo zvižajo. „Zakaj ste pa potem toliko let hoteli županiti? Zakaj ste pa potem z vsemi zvižajci delali pri volitvah za se, da smo morali štirikrat voliti, kar je veljalo občino mnogo denarja? Zakaj niso že Vam zvižali plače Vaši odborniki, ki so glasovali in podpisali vse, kar ste jim predložili? So glasovali za povišanje plač učiteljem, so glasovali za to, da naj naši otroci po eno uro daleč hodijo v Moravče k celodnevni poduku! So glasovali zoper razširjenje volilne pravice v deželni zbor, v katerega ne smejo voliti vsi občani, ki plačujejo manj kot osem kron direktnega davka!“ To je bilo za Hušnikarja preveč, in kar odkuril jo je, in ne bo mogel upiti: „Glejte, jaz sem čez 15 let županil za take plače, novemu so pa precej zvižali in občino škodovali.“ Novi odborniki niso liberalni kimovci!

* **Umrla** je v Kranju, prevedena s svetimi zakramenti, blagorodna gospa Marija Jordan, mati c. kr. višjega davčnega nadzornika, sestra P. Placida in soproga bivšega c. kr. vad. sed. svetnika Ludovika Jordana. Naj v miru počiva!

* **Najstarejši mož blejskega kota** Martin Pangerc je umrl dne 13. februarja v Bodešicah. Pokojnik se je rodil

dne 11. novembra 1811, učakal je torej 94. leto. Bil je krščen v tedanji samostojni ribenjski lokalni cerkvi. Toda lokalija Ribno je kmalu prenehala. Matrike so prenesli v Grad in šele čez 90 let so si Ribnjani ustanovili zopet lastno župnijo.

* Časten dan gosp. Žumra v Gorjah.

Dne 12. februarja je bil v gorjanski občini že devetič izvoljen za župana g. Jakob Žumer. Ta dan so tudi slovesno obhajali petindvajsetletnico Žumrovega županovanja. Novoizvoljeni občinski odbor ga je soglasno imenoval častnim občanom gorjanskim in mu izročil krasno izdelano diplomo. Gorjansko bralno društvo, čegar predsednik je g. Žumer tudi že 25 let, priredilo je ob tej priliki slavnosten večer, na katerem so se dostojno ocenile zasluge g. župana za gorjansko občino v preteklem četrstoletju. Tudi odbor „Bralnega društva“ je g. predsedniku izročil častno diplomu. Naj gosp. Žumer, starosta županov radovljiškega okraja, zdrav in krepek še mnogo let deluje v blagor gorjanske občine!

* **Ledu** je toliko in tako močnega na blejskem jezeru, da so s konji vozili po njem. Jako lep prizor je bil sv. Blaža dan, ko je ljudstvo iz vsega blejskega kota vrelo na otok po „Blažev žegen“, ki se deli vsako leto v romarski cerkvi blejske Matere božje. Drsalcem pa ves led nič ne koristi, ker je vedno poln snega.

* **Nov hotel na Bledu.** Peternelevo restavracijo na Bledu je kupil neki gostilničar iz Opatije za 39.000 kron. Gospod Peternel namerava v bližini novega blejskega kolodvera zgraditi velik modern hotel.

* **Lep pogreb** sta napravili blejski možki Mar. družbi dvajsetletnemu blagemu mladeniču Janezu Pretnarju z Rečice, ki je bil ves čas zvest in uzoren ud mladeniške družbe. Družbi sta se vdeležili pogreba z zastavo, pevski zbor Marijine družbe mu je pa krasno zapel dve žalostinki; po poti pa je prepeval ganljivo lepo pretresljivi „Misereere“. Takega pogreba ni imel kmalu kdo na Bledu.

* **Blejci vprašujejo:** Ali je to prav, če pelje šolska oblast šolske otroke na ples, da potem ne morejo k maši.

* **Iz Dola pri Ljubljani.** Naše mlado katol. slov. izobr. društvo je imelo 19. pr. m. časten dan. Prva njegova veselica se je izborno obnesla. Ljudstva tudi iz sosednih far se je v sicer obširnih prostorih g. podpredsednika Verbajsa kar trlo. Predsednik g. Jože Klemenčič v lepih besedah pozdravi navzoče in zlasti povdarja, kako je branje dobrih knjig in časnikov v naših časih važno tudi za priprostega kmeta. Vsi izgovori: „nimam časa, me ne veseli, ni za kmeta, mi ni treba, mi žena ne pusti“ ni-

majo veljave. — Nato prvič vrlo dobro nastopijo z deklamacijami trije domači mladeniči: J. Bokal, J. Jagodič in F. Kuhar. V imenu kršč. socijalne Zveze pozdravi navzoče prečastni g. Lampe, povdarja važnost bogate knjižnice za ljudsko izobrazbo ter obljubi v kratkem v našem društvu podati obširen pregled svetovnega gibanja naših dni, kar že željno pričakujemo. Hvalevredno je nastopil društveni pevski zbor, ki dela čast povodju I. Lipovšku, ki je v kratkem času dosegel lepe vspehe. Krščanski možje in še zlasti mladeniči! Zdaj pa le krepko na delo za pravo krščansko omiko! Z združenimi močmi bomo dosegli veliko!

* **Iz Senčurja pri Kranju.** V nedeljo dne 5. marca t. j. pustno nedeljo priredi kat. sl. izobraž. društvo v Senčurju pri Kranju veselico s sledečim vspehom: 1. Nagovor tajnika; 2. „Ribniška“, „Čuk se je oženil“, „Prišla je miška“, „Potrkan ples“, peje možki zbor; 3. Srečolov. — K obilni udeležbi vabi odbor. Začetek bo precej po kršč. nauku.

* **Združena v smrti.** V četrtek 22. februarja sta bila pokopana v Senčurju v en grob brata Aleš in Jurij Likozar iz Milj; stara sta bila okoli 60 let. Umrla sta oba po kratki bolezni, eden v ponedeljek, drugi v torek.

* **Občni zbor** hranilnice in posojilnice v Senčurju bo prve nedelje v pusti, dne 12. marca v kaplaniji popoldne po krščanskem nauku. Vabijo se k zboru vsi, ki se zanimajo za hranilnico, posebno še dolžniki in poroki, da bodo zvedeli svoje dolžnosti.

* **Iz Loma nad Tržičem.** Jako veliko začudenje je vzbudil dopis iz Loma v zadnjem „Domeljbu“. Dopisnik je razmere krivo popisal; ne vemo ali nalašč ali iz hudobije. Res pa je, da občespoštovani gospod župan ni zaslužil takega napada. Vsakdo pa tudi vé, zakaj pri sv. Katarini ni fare in ne gospoda? Fare zato ne, ker ni ustanovljena. Škof sami so ob priliki svojega pohoda v Lomu zbranim možem povedali, da brez denarja ne morejo fare ustanoviti. Zložite dopisnik in vaši svetovalci najmanj 30.000 K skupaj, potlej bote mogli šele županu predbacivati nebriznost. Prisiliti v Lom kakšnega duhovna pa tudi ne more nobena oblast. Kakor zdaj stvari stoji, bi mogel v Lom le kak umirovljen duhoven priti, kateri bi sam prostovoljno si tu izbral svoje pokojišče. In kdo je v ta namen storil več potov, pisal več pisem, župan ali dopisnik? V krčmi sedeti med časom službe božje in tarnati nad pomanjkanjem duhovna in zabavljati čez župana in njegove svetovalce je lahko, farno ustanoviti pa težko. Zakaj pa niste fare ustanovili vi in vaši svetovalci? saj ste bili na krmilu prej k. or mi. Pa tudi to bi bili

lahko izmodrovali, da bo vaše pisanje dobri stvari več škodovale, kakor koristilo. Ne bene stvari se duhovniki bolj ne beje, kakor gorskega liberalnega župana. Če bi bil naš župan res tak, da bi mu bil duhoven trn v peti, bi gotovo nikoli več ne imeli duhovna v Lomu; ravno zato pa, ker je naš župan vrlo pošten in krščansk in velik prijatelj duhovščine, imamo vsaj še malo upanja, da bomo ravno po prizadevanju vrlega župana in njegovih duhovnih prijateljev še dobili kakšnega duhovna, da bo take dopisnike, kakor ste vi, malo v past djali. Tem vrsticam pristavljamo le še ponižno prošnjo: če je kje kak duhoven, katerega bi veselilo k nam priti, naj le pride brez skrbi. Storili bomo vse, kar je v naši moči.

* **Iz Št. Lamberta:** Širša javnost še ne ve, kaj se je zgodilo pri nas v polpreteklem času. — Kar se je doslej zdelo nemogoče, postalo je mogoče, da dejstvo. Ustanovilo se je „Katol. slov. izobraževalno društvo“, ki šteje danes 36 rednih in 11 podpornih članov. Parkrat je že tudi dihnilo, odkar je prišlo na svet, t. j. priredile je predavanje o zakladu, ki je zakopan kmetu v gnoju, opis Japoncev in njihove dežele in o tehničnih poskusih ter iznajdbah v l. 1904. Zadnje je bilo zelo zanimivo in živahno. Društvo si je nabavilo tudi časnikov in nekaj knjig, tako da je miza pogrnjena vsaj za silo. No pa sile ji ne delajo ravno društveniki. In to je škoda. Morda mislijo, da pride izobrazba sama ob sebi. Ni dosti, da ste pristopili k društvu. Treba je zahajati v društveno sobo in čitati ter iskati pojasnila o stvareh, ki se niso razumele.

* **Prošnja iz Št. Lamberta:** „Kat. sl. izobraževalno društvo“ v Št. Lambertu je zagledalo beli dar. Kdor mu hoče biti boter, naj pošlje krstni dar v obliki kake knjige na postajo Savo ob južni žel. — Že naprej: Bog povrni stotero!

Jos. Plantarič, predsednik.

* **Ljudski prijatelji?** Liberalna hranilnica na Bledu je pred dobrim letom z velikim hruščem nabijala lepake, da plačuje od vlog obresti mesto po $4\frac{1}{2}\%$ po $4\frac{3}{4}\%$. Hoteli so ljudstvo odvrniti od domače rajfajznovke, pa ljudstvo ni šlo na ta „lim“. Že takrat smo slišali, da je bilo to le hinavščina, zakaj v uradni sobi posojilnice ni bilo takega lepaka, ampak le tabela, ki je obetala obresti kakor dotlej le po $4\frac{1}{2}\%$. Zdaj ob sklepu leta je pa posojilnica tudi oñcialno v računskem sklepu priznala, da kljub lepakom obrestuje le po $4\frac{1}{2}\%$. Gospoda, še enkrat lepake, da javno prekličete prve, ki niso bili drugega kakor javna hinavščina.

* **Občni zbor** hranilnice in posojilnice na Jesenicah je bil dne 12. februarja. Za načelnika odbora je izvoljen g. Jakob

Ferjan. Hranilnica je v minulem letu dobro uspevala. Kakor povzamemo iz računskega zaključka za IV. upravno leto 1904, je znašal denarni promet 362.807 62 K. Rezervnega zaklada koncem leta je bilo 2626 72 K.

* **Občni zbor** Ciril-Methodove podružnice za Jesenice-Savo-Koroško-Belo se je vršil isti dan. Tisti, ki so hoteli delati zgago, kakršno so naredili 8. jan., so jo še pred otvoritvijo zbora odkurili, ker so videli, da so v velikanski manjšini. Zato se je volitev mirno izvršila tako, kakor bo edino v korist podružnici in otroškemu vrtcu.

* **Zabaven večer** priredi na pustno nedeljo 5. marca katol. delavsko društvo na Savi pri Jesenicah. Uprizorila se bosta veseloiгри „Zamujeni vlak“ in „Za letovišče.“ Med prosto zabavo poje možki in mešani zbor ter udarja tamburški zbor. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

* **Umrla** je dne 22. februarja v Smokuču fare Breznica po kratki bolezni mati Marija Grom po domače Osvarjeva v 71. letu starosti. Bila je zgled dobre kristjane. — N. v m. p!

* **Smrtna kosa**, kakor se sliši letošnjo zimo mogočno sega po človeškem rodu, nikjer ne prizanaša zlasti pa v naši mali farci Ratečah pri Škofji Loki Pokopali smo v kratkem času več oseb in hvala Bogu vse previdene s svetstvi za umirajoče. Bili so trije pogrebi za vrstjo, in sicer zadnji farnega cerkvenika, kateri je 44 let opravljal svojo službo, mnogim duhovnikom v zadovoljnost. B. l. je prav slevesen pogreb. Domači g. župnik in preč. pater gvardjan iz Škofje Loke sta ga spremljala k večnemu počitku med silnim jokom in žalovanjem domačih. Priporočamo vse v molitev zlasti pa njega. Svetila mu večna luč!

* **Največ krompirja** na Kranjskem se gotovo pridela na take zvanem sorškem polju ob Škofji Loki. To se vidi na škofjeloškem kolodvoru, kjer se ga že skozi 6 tednov vsak dan naloži po več vagonov. Dosedaj se ga je že nad 100 vagonov odpeljalo proti Trstu.

* **Iz Moravske doline.** Kdo je zasejal pri nas strankarstvo, prepir in sovražstvo? Bili se zlati časi, ko še ni bilo med nami zlobnega strankarskega prepira; a zdaj ni več tako! Sesed se povzdiguje nad soseda, brat čez brata, ter tako sovražstva in obrekovanja ni ne konca ne kraja. Ker naši liberalci tolikokrat tako nepremišljeno poudarjajo, da se strankarstva pri nas krivi naši sedanji duhovniki, bi bilo enkrat res zanimivo slišati, kdo je prvi začel pri nas današnje moderne homatije. Bilo je pred 7. leti. Takrat še o naših liberalcih ni bilo ne duha ne sluha. Kar na enkrat pa se je pri tačasnih občinskih volitvah pritihotapila na volišče nova, čisto nova stranka, o kateri

naši možje in duhovščina še niti slutili niso. Torej ko smo spali, je prišel hudobni človek in zasejal med nas liberalno ljuliko. Lahko si mislimo, kako so štrmeli takrat naši možje, ko so videli, da se je razdrila med njimi dosedanja vez prijateljstva, a ker se tačas menda za naredne stvar še niso toliko zanimali, je zmagala nova stranka, za župana je bil izvoljen g. učitelj Toman in v „Narodu“ se je potem bralo v dopisu: v Moravčah je zmagala pri občinskih volitvah narodna napredna stranka. In uprav takrat so priromali k nam tudi liberalni časniki, katere so si dotični, ki so prisegli zvestobe liberalni zastavi in pokorščino liberalnemu voditelju Tomanu, izposojevali, ter tako se je začelo slepiti naše kmečko ljudstvo. Sedaj je jasno, kdo je kriv med nami tolikega prepira in sovražstva. — Vode pri manjkuje pri nas letošnjo zimo. Zlasti je to hudo po naših hribih kjer ni blizu studencev. — Kdo ima za učiteljem med našimi liberalci prvo besedo? Na to vprašanje odgovarjamo, da gospa učitelja Tomana. Ko so bile lani volitve, se je splošno govorilo: „Gospa si bodo jezik „iznucali“. In akoravno se volitve dolgo trajale, vendar se tisto ni zgodilo, gospa pa znajo svoj jeziček še prav spretno rabiti. No, saj imajo pa tudi priliko, da vsiljujejo nauke liberalnih časnikov, katerih pri Tomanu kar mrgoli. Imajo namreč štacuno, potem gostilno in posojilnico, zadnji čas pa so dobili še bralno društvo, v katero pa vpisujejo same zavedne (!) — člane in članice. Kaj ne, potem se pa že spečavajo liberalni nauki, akoravno so dandanes že zelo po ceni. — Kje je vzrok, da se naši liberalci tako jezé na naše novice „Domoljuba“? Najbrž jih bôde, ker smo odkrito povedali, kaj misli o njih naše ljudstvo in pa ker smo to povedali v „Domoljubu“, ki ima pri nas do 200 naročnikov. Kadar prinese kateri liberalni časnik kak dopis o nas, o to je veselje, ko priroma v Moravče tistih par „Narodov“, za katerega dopise zve vendar kemaj vsa moravska liberalna „intelegenca“. Kar pa napišemo mi v „Domoljuba“, pa gre po naši celi širni dekaniji, prav do slednje kočé, zadnje hribovske vasice. In tako je prav, da resnica pride do veljave! — Z a d n j i dopis o trafiki in posojilnici je zadel v živo. Liberalci so občutljivi pri grešu. „Gospa“ Neža, ki je duša naših naprednih, puha kar jeze, in zлива v svoji „šnepsarijitrafiki“ „gift“ okoli sebe. O, ko bi še le vedela pravega dopisnika, potem bi jo pri njeni debeleosti zadela kap. Pri zadnji liberalni veselici je bilo naročeno tujim gostem, naj ne spregajo v naših gostilnah. Naši možje! Ravnajte se v vsem po tem liberalnem nasvetu! Razumete?

Dolenjske novice.

Litijske novice.

† **Zagorske novice.** Med šolsko mladino se je začela širiti nevarna in nalezljiva egiptovska očesna bolezen. Marljivemu prizadevanju g. zdravnika T. Zarnika se je posrečilo, bolezen omejiti. — Neznani tatje so soboto zjutraj (11. febr.) od 1—3 ure vlomili v trgovino g. Zimmermanna, ter mu pokradli ves denar, okrog 1600 kron, niti vinarja niso pustili. Razen denarja so vzeli še eno belo in eno pisano srajco in spodnje hlače. Zlezli so skozi okno in iztrgali močno mrežo tako previdno, da ni nihče slišal. Pustili so na mestu vse orodje: ključke, pile in svedre. — Zadnji semenj v Zagorju je bil dobro obiskan. — V kat. delavskem društvu se razvija živahno življenje. Predavanja se vrše vsakih štirinajst duij.

† **Radeške novice.** — Imeniten obisk smo imeli 13. febr., v ponedeljek. Na poti iz Maribora v Zagreb so pri nas prenočili presvetli gospod knezoškof v spremstvu g. dr. Lampeta ter so nam pri tej priložnosti obljubili še enega duhovnega pomočnika, katerega tu zdaj prav nujno potrebujemo. Bog daj, da bi se to prav kmalu zgodilo. — Tukajšnja „kmetška knjižnica“ je imela na praznik sv. Družine svoj letni občni zbor, na katerem je bil enoglasno izvoljen za načelnika in knjižničarja g. kaplan Matej Abačič. Na občnem zboru se je tudi sklenilo, da se začno prirejati predavanja, da se bo to zdaj precej mrtvo društvo vzdramilo in oživelo.

† **Savske novice.** — V Spodnjem Logu pri Savi je s strehe padel tako nesrečno Janez Lukač, da se je močno in nevarno poškodoval.

† **Hotiške novice.** — Za učiteljico na hotiški šoli je imenovana gđca Ivana Zore. — G. župniku M. Absecu se je stanje nekoliko izboljšalo. Upanje je, da priljubljeni gospod ozdravi. Bog daj!

† **Vaške novice.** — V Hrastju pri Vačah je pogorel Adamčev hlev z vso krmo vred. — Krme silno primanjkuje, zato prodajajo kmetje svojo živino pod ceno. A meso je še vedno enako drago, po 56 kr. kila; v Litiji in v Šmartnem pa celo po 60 kr. Kupčija pri živini je mnogo slabša kot je bila lani. —

† **Šmartinske novice.** Na mesto naručitelja gosp. Pikla je prestavljen na tukajšnjo štirirazrednico g. Ivan Šega, doslej učitelj v Spodnjem Logatcu. — Hiše ljubljanskega mojstra Martina Stoparja, katero ima tukaj pri cerkvi, je kupil g. Ivan Linger iz Ljubljane. — Lep vzgled pobožnosti liberalnim Šmarčanom daje svetla vojvodska rodbina Meklenburška. Skoraj slednji dan pride peš iz tri četrti ure oddaljenega

gradu Bogenšperka svetla princezinja Antonija Marija k maši v farno cerkev, ko še Šmarčanje sladko spe. Ponedeljek (20. febr.) pa sta bila vojvoda Pavel in princezinja v šmartinski cerkvi pri sv. obhajilu. To je živa in dejanska vera, ne pa, kar je naredila ena šmartinska dama, ki je bila ves dan v nedeljo (19.) bolna in brez maše, zvečer je pa šla s svojimi otroci k Robavsu na plesno veselico. — Živahen je bil sejm 13. febr. Živine je bilo silno veliko in poceni, ker ni mrve, a kupcev je bilo malo. — Ko je neki mož bral v zadnjem „Domoljubu“, da bo Mihelčičeva gostilna kaznovana, ker so brez licence plesali, je vzkliknil: „Po drugih liberalnih gostilnah pa vedno cvilijo in plešejo, pa se jim nič ne zgodi in nič licence ne plačajo. Pri nas se godi prav po pregovoru: male tatove obešajo, velike pa izpuščajo“. Mi nismo natančno še o tem podučeni, a najbrže ima mož prav. O svojem času bomo neusmiljeno razkrinkali vse te skrivne stvari in kje je vzrok temu.

Umorjeni veliki knez Sergij.

† **Janške novice:** — Dne 12 februarja je prignal orožnik v litijski zapor Marijo Anžus, poštno potovko iz Janč. Obdolžena je, da je ogoljufala še pred šestimi mesci za 300 kron, katere je nekdo iz Amerike domov poslal svoji ženi. Potovka trdi, da jih je izgubila, ali pa da so ji ukradene bile, a si tega ni prej upala povedati.

† **Litijske novice:** Za župana je bil zopet izvoljen J. Damjan. Kmetje in zmerni tržani z g. Svetcem na čelu so dali g. Damjanu glasove. Dobil jih je 10. Uradniki in strastni liberalci so volili Slanca, ki je pa dobil le osem glasov. — Znani gostilničar pri Oblaku je odšel 14. febr. iz Litije v Žalec na Štajersko. V tej gostilni so se godile čudne stvari, in skrajni čas je bil, da so jih odgnali. Pred kratkim se je hotela zastrupiti natararica, a so jo še rešili. Pri njenem ženitovanju so letale šeme po Litiji, oblečene v obleko gledaliških igralcev, katero obleko je imel gostilničar spravljeno. Te šeme so povzročile celo nek pretep. Sploh je bil

pretep v tej gostilni na dnevnem redu. Vse ljudstvo je veselo, da so odšli. Srečno pot! Bivšega litijskega glavarja so v Ameriki zaprli. Dr. Julij pl. Vestenek je zadnji čas služboval pri banki Kullman in drugi. Toda pred štirimi dnevi je nanagroma izginil in rekel je, da je obolel. Z njim je pa izginil tudi velik kos zlata. Začeli so Vesteneka iskati pomočjo časnikov in v soboto (18. feb.) so ga našli in zaprli. Po čudnih potih hodi nek danji naš glavar — Stavka v predilnici se je žalostno končala. Izdali so delavce socialni demokratje. V začetku je Čobal navduševal, obetal podporo, sprejemal v demokratsko društvo, a po nekem „čudnem“ naključju delavce pustil na cedilu brez podpore. Delavci niso dosegli nič, ker drugi dan, ko so šli na delo, so bili spet po navadi tepeni. Delavci in delavke, naredite sami svoje strokovno društvo, da bo denar ostal pri vas, a ga ne boste pošiljali na Dunaj, kjer ne dobite ob času sile nič! Če si ne boste sami pomagali, Čobal in demokratje vam ne bodo!

† **Najnovejše vesti:** — Radeški trg dobi v kratkem električno razsvetljavo. Pa je že tudi skrajni čas, kajti sedanja razsvetljava je tako „izborna“, da bi komaj bistrooka mačka ločila stvar od stvari, kaj šele kratkoviden človek. — Na Prežgani in v Štangi sta se poročila ondotna organista. Bilo srečno! — V sredo (22. feb.) po noči ob eni uri je v Litiji pogorel del predajalnice tvrdke Lebinger in Bergman po domače pri „Škofu“ Škode je približno 30.000 kron. Da niso ljudje ognja pravočasno opazili, zgodila bi se bila velika nesreča, ker je dim že prodiral v spalnice. Lastnika sta zavarovana. Ogenj so najbrže povzročili s cigaretami. — Mladenič slikar Fr. Rozina v Litiji, o katerem je poročal „Slovenec“, da umira, ker se mu je valed zobobola zastrupila kri, se počuti bolje in upanje je, da okreva. Vrlemu fantu, izobraženemu slikarju in vnetemu svetovalcu Marjine družbe žele vsi njegovi mnogoštevilni znanci skorajšnjega zdravlja.

† **Novice iz Javorja:** — Antos Rus, org. in gostilničar v Javorju, je že okreval. Zdravil je nevarno influenco s pristno bizeljsko kapljico, katero zdaj tudi vsem „takim bolnikom“ priporoča. — Tatvina se je zgodila v prodajalni gos. J. K. Ukradena ji je ena stara zajemalnica in precejalnica. Skupna škoda 20 vin. Kdor tatu naznani, dobi kračo za nagrado. — Naš nedolžni poštni nabiralnik ima tudi svojega sovražnika. Ta ga je nedavno pomazal vsega s kravjekom. Če ga dobimo, pošljemo mazača na ričet.

† **Predpustne novice iz Šmartna:** Poziv liberalnih Šmarčanov na Stvarnika. Liberalni šmartinski pisarji pozivljeje v „Narodu“ Boga, naj jim ustvari pod-

plate na kolenih, če hoče, da bi vedno klečali pred njim. O srečne kamele v puščavi, ve imate to, kar Šmartinskim liberalcem ni dano, namreč podplate na kolenih! — Zakaj liberalci ne hodijo v cerkev? V „Narodu“ pravijo, da zato ne, ker Bog ne zahteva, da bi vedno padali pred njim v prah in klečali v cerkvi in zapravili to, za kar vsaki dan prosijo — ljubo zdravje! Zdaj pa vemo: za zdravje se boje, katero se v cerkvi zapravi. Država, zakaj ne zapreš te nevarne in nezdrave cerkve?! — Na pustni terek bodo šmartinske „frajle“ vlačile ploh, ker se ni mogla nobena omožiti. To samo na sebi ni nič čudnega, toda šmartinski fantje so jim v „Narodu“ nekam obetali pod pogojem, če ne gre nobena sest na kaplansko zofo. Kakor naše „frajle“ rade na mehkem sede, vendar so se premagale, in nobena ni šla sest. Pa vse zastoj. Prevarjene frajle lahko zdaj tistim fantom pojejo z besedami nekdanjega šmartinskega kaplana Sardenka: „Cerkev ozaljšana, miza podaljšana, ženina ni, ni ga in ni!“ Naše iskreno sožalje! Edini ženin, ki bi jih osrečil, je slučajno zdaj že dvajsetič z doma. Neka napredna „frajla“ pravi, da sta bila Adam in Eva bajka. Mi pa vemo, da je na nji vse bajka od las do peta! Papežinja Ivana zdaj roma po Šmartnem. Dolnišek pravi, da jo je poslal na Hrib. Uboga Jehana, ko moraš v taki slabi poti po hišah hoditi.

Z ribniške zemlje.

† **Sodnijski adjunkt Kette** je umrl začetkom meseca svečana. Pokojnik je bil tiha, mirna duša. Morda raditega ni bil pogodu svojim bojevitim tovarišem, vsaj Ivan Lovšin, v čegar hiši je stanoval, ni opazil, da bi ga bili uradniki ob boleznih kaj obiskavali.

† **Duhovnik Ignacij Burger**, naš rojak, doma v Ribnici, je umrl v Pueblu v Ameriki. Pred 13 leti je šel kot dijak v Ameriko in se ondi posvetil duhovskemu stanu. Jetika je ustavila njegovo požrtvovalno delovanje in ga položila k počitku v tujo zemljo.

† **Zmrznil** je posestnik Jožef Korošec iz občine Rob, ko se je vračal iz sejma domov. Zgrešil je pot. Pri njem so našli skupiček za prodana vola v znesku 568 K.

† **Solske zadeve.** V Dobropolje dobe novega nadučitelja. Dosedanji je dobil službo v Domžalah. — Namestna učiteljica Antonija Virk v Ribnici postala je začasna učiteljica. — Ana Kaiser, učiteljica v Ribnici, je stopila radi boleznih v stalni pokoj. Delovala je na ribniški šoli dolgo vrsto let.

† **Vsiljiv hlapec** okrajnega šolskega sveta je župan Ignacij Merber v Prigorici. On je dal po občinskem slugi pred cerkvijo razglasiti neki dopis c. kr.

okrajnega šolskega sveta v Kočevji. Seveda, ta dopis ni prišel na županstvo, ker nima okrajni šolski svet z županstvom drugega opraviti, kakor da mu naznani svoto za šolske potrebščine, da jo dene v proračun. Župan Nace pa je v svoji gorečnosti pozabil, da o bčinski sluga ni šolski sluga, in da je župan nekaj drugega kakor šolski predsednik. Po trebuhu se plazijo otroci in norci, ne pa možje. Ste razumeli?

† **Radovedni smo**, kdo je dal županu Nacetu dovoljenje za vso noč trajajočo godbo in ples. Čudno se nam tudi zdi, da Nace take reči trpi, ki je tako veren, da je celo Materi božji postavil znamenje pred svojo hišo. Čuje se tudi, da hočejo nekaterniki v Dolenji vasi nadomestiti eno s'uzbo božjo s plesom.

† **Ekspedirali bodo** znano poštarico v Dolenji vasi. Pravijo, da je preveč vedoželjna in se boje, da bi ne postala preučena. Duhovnike je že dozdej vse v žakelj djala.

† **Na boben** je prišel trgovec Ozimek v Dolenji vasi. Seveda na lovu se več zapravi kakor v cerkvi, on je bil pa dosti več na lovu, kakor v cerkvi.

† **Za plesalce jim trda prede.** Ribniške gospe s soprogo Višnikarjevo vred plešejo radi pomanjkanja plesalcev s fanti čisto navadne baže. In imenitno se zdi takim fantom, ako morda kateri sicer suče kovaško kladivo, na plesu pa visoko naobraženo gospo ali gospodično.

† **Lov bi si rač podaljšal** Nace Merher. Seveda tako se lahko najceneje obdrži lov, ki zdaj ni več tako pe ceni, kakor pred leti. V gregorski in sodraški občini meče lov več kot še enkrat toliko, kakor prej. Ko se mečje to pomislili, so pa tudi Nacetu roge pokazali in ne bo več tako po ceni obiral srne in zajce.

† **„Neusmiljena sodnija“.** Zadnjo tozadevno novico je treba v toliko popraviti, da je odvedel ribniški sodnijski sluga dotičnega moža od že umrle žene in od 14 dni starega otročiča v zapor.

† **Desetletnico obhaja** pri nas sneg prav pošteno. Kar siplje izpod neba, in ako ne neha kmalu, bomo imeli zopet leto 1895.

† **Za kaj sol** V velikem snegu in metežu in v noči podal se je gorski duhovnik s sv. popotnico v oddaljeno vas. Dobri ljudje pa so napravili gaz po strmini in dolini vso dolgo in jako težavno pot in možje in fantje so šli vsak s svojo svetilnico pred duhovnikom. Posebno med Brinovšico in bregom se je razvila pot k bolnici v svečano procesijo. Čast in hvala takemu ljudstvu!

† **Izobraževalno društvo v Laščah** je imelo preteklo leto devet jako

zanimivih predavanj, šest gledaliških predstav in dva izleta. Knjižnica šteje 140 knjig. Ljudje radi bero, pa knjig ni dovolj. Da bi pač kaka dobra duša kaj knjig nam podarila!

† **V odbor izobraževalnega društva v Laščah** so bili 29. januarja izvoljeni sledeči: Anton Škulj, Ivan Somrak, Ivan Hočevar, Anton Mrkun, Franc Gruđen, Gregor Adamič, Jožef Brednik, Jožef Mustar, Damijan Tomažin Upamo, da bo društvo tudi v tem letu uspešno delovalo.

† **O izobrazbi kmetiškega ljudstva** je predaval 29. jan. v izobraževalnem društvu v Laščah Ivan Štrukelj, učitelj z Roba, zelo zanimivo. Nato je pripovedoval jako poljudno posestnik Anton Žužek, kako je l. 1878 v Bosni ustrelil starega medveda kosmatinca. Hvala obema predavateljema!

† **Lepe voličke** je zredil posestnik Koznik v Malih Laščah. Vrgli mu niso nič manj ko 1258 K, pa so, kakor pravijo, šli še preceno.

† **Ponesrečen rojak v Ameriki.** Železniški stroj je v Clevelandu do smrti povozil Janeza Brinjšeka, ko je na progi pobiral premog. Ponesrečenec je bil doma pri Sv. Gregoriju in je bil že več let v Ameriki.

† **Po požaru** težko zadeti Martin Drobnič na Rašici pri Velikih Laščah se tem potem najprisrčneje zahvaljuje vsem tistim dobrim dušam z Rašice, Ponikev, Velikih in Malih Lašč, Dobregolj, Strmca itd., ki so mu v njegovi nesreči veliko pomagali. Bog povrni vsem stoterno!

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Iz Zatičine** se nam piše: Že v zadnji številki „Domoljuba“, ki ima tudi v naši fari precej naročnikov, smo pisali o prvi poroki iz Marijine družbe. Pretečeni teden 22. februarja smo pa imeli v naši župni cerkvi še mnogo lepšo poroko. V zaken je stopila zopet ena družabnica Marijine družbe, namreč posestnikova hči M. Kozle včar iz Ivančne gorice. Poročila se je z vrlim županom višenske in štiške Drage g. Antonom Lokarjem. Ob 9. je bil najprvo krasen nagovor g. veditelja Marijine družbe č. o. Bernarda Marenčič, ki je med drugim govoril tudi to: Besede, katere ste vi, ženin izrekli, da ne marate drugačne neveste, kakor iz Marijine družbe, kažejo vaše odločno versko prepričanje, kažejo vaše češčenje do Device Marije ter delajo vso čast in ponos vrlemu neustrašenemu slovenskemu županu! Rad bi odprl okna in vrata naše cerkve in z močnim glasom zaklical v svet: glejte, še se dobijo pravi slovenski sinovi, ki si izbirajo neveste le v vrstah Marijinih hčera. Rad bi rabil vaše besede kot protidokaz onim, ki branijo

dekletom vstop v Marijino družbo, češ, potem se ne boš mogla možiti. — Res lepe besede, ki jih je rabil g. govornik! Sovrstnice nevestine iz Marijine družbe so prepevale med sv. maše, zlasti lepo so zapele poročno pesem. — Bog daj novoporočencema obilo blagoslova! — Za z a s t a v o smo zbrali že precej denarja, v mesecu majniku jo nameravamo blagosloviti.

† **Iz Velike doline.** Križ je pri nas z ustanavljanjem društev. Nameravala se je vpeljati mladeniška Mar. družba, pa ni šlo, ker fantje se niso zmenili za njo. Ustanovili bi izobraževalno, za katero se bi ljudje še zmenili, pa zopet ni nič, zakaj manjka nam primerne večje sobe. Kdaj se bodo pri nas te zapreke odstranile? Žalibog, v kratkem času gotovo ne. 170 K. ima tukajšnja dekliška Mar. družba nabranih za svojo zastavo, ne pa samo 100 K, kakor je bilo to v zadnjem „Domoljubu“ po pomoti natisnjeno. Vinske gorice nam je tudi lansko leto obilno blagoslovil ljubi Bog, bedi Mu zato čast in hvala na okrog. In ker vsakemu ugaja dobra kaplja od nas, zato kličemo na glas:

Vinski kupci, le v našo Dolino.

Cene so zmerne, izvrstno je vino!

† **Katol. izobraževalno društvo na Mirni** je imelo letos dvojno predavanje. Prvo je imel dne 5. feb. g. predsednik Anton Kocijančič: „O testamentih.“ Drugo 19. feb. tajnik Josip Zidar: „Kdo je omikan in elikan.“

† **Iz Trebnjega** se nam poroča, da hujska ondi nek znan liberallec proti Vzajemni zavarovalnici in laže, da ta domača zavarovalnica ne more zavarovancem škode plačati da si le nekateri z njo bogatstvo pripravljajo i. t. d. Za zdaj le kratki odgovor: Nemarni lažnivec, — ako si sam slepar — ne sodi druge po sebi! — Ako še ne bo miru se mu bo posvetilo, da ga vidi celi okraj v pravi luči.

† **Brezovo Spodnje pri Višnjigori.** Dne 7. februarja 1905 je po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal Anton Dremelj v 86. letu. Bil je popolnoma v božjo voljo udan ter vse bolečine jako voljno prenašal. Pokojni je bil prav skrben in moder gospodar ter v obče priljubljen in od vseh mnogo spoštovan. Naj v miru počiva in večna luč mu naj sveti!

Notranjske novice.

Iz Idrije in okolice.

— **Še nekaj o črnovrški mlekarni.** Kakor kak šolarček, ki jih dobi po hlačah, vpije: „Oh, saj nisem jaz, saj je uni“, take se tudi črnovrški liberalci v sobotnem

„Narodu“, z dne 11. t. m., milo, otožno pa pohlevno zajokali: „Oh, saj nismo mi, saj je kaplan Sever kriv, da je naša mlekarna propadla.“ In res, kdaj je bil še kak liberallec kriv! Srečni so, da imajo še koga, na katerega lahko zvrnejo svoje križe. Že tri leta je, odkar je šel kaplan Sever iz Črnega vrha, in vendar je on povzročil, da so liberalci naredili dolga za 21.000 kron. V odboru so sedeli zagrizeni liberalci in ljudje, ki so ž njimi namežikavali, vsi pa so bili vzor liberalnega gospodarstva. Delali so dolgove, ne da bi bili vprašali združnike in pokazali račune nadzorništvu. V prvem letu so izdali popolnoma napačno sestavljen računski zaključek. In če je ta račun vzbudil sumnje v kaplanu Severju kakor tudi v varčnih gospodarjih, da v odboru ne sede skrbni možje, tega ni bil kriv načelnik mlekarne, župan Janez Lampe, tudi ne blagajnik Janez Vidmar, pa tudi ne tajnik, učitelj Čuk, ampak le kaplan Sever. Zakaj pa je šel ljudem oči odpirat in jim razlagat račun, ki ga je sestavil bistroumni Vidmar, ki se je bahal, da ima več v petah, kakor pa kaplan Sever v g'avi? Liberalci, vneti za ljudski blagor, ste hoteli svoje premoženje prepisati na svoje žene, ko ste videli svojo pogubo. Pa le kaplan Sever je kriv, da ste prepozno spoznali, da je tudi lastna žena kdaj koristna. Pač se drugim ženskam kaj daruje v gotove namene, a premoženja se nanje ne da prepisati. V „Narodu“ se sklicujete, da mlekarna ni bila liberalna, ker je bilo več udov klerikalnih. Tudi mi tega ne trdimo, da bi bila druga vsled tega liberalna, ker so načelovali liberalci. V združništvu ne poznamo nobene strankarstva. Pač pa je bila mlekarna liberalna, ker ste je ustanovili v svoje liberalne namene. Z mlekarno, kjer ste mleko še precej drago plačevali, ste preslepili revnejše ljudi, da so pri občinskih volitvah glasovali z vami. Niso pa pomislili, da vam bodo za tri leta vaše dobre morali po desetkrat, dvajsetkrat povrniti. Čez noč ste jih preslepili, sami vpisali in podpisali kot ude in jim obljubili zlate gradove. In da so liberalne laži niso uresničile, kdo je tega kriv? Po vaših liberalnih mislih zopet le kaplan Sever. In, oh, ko bi vse te kronce in kravce, ki jih je požrla mlekarna, romale v Vidmarjevo prodajalno in v županovo šnopsarijo, kako bi se oba bahala in z ljudmi norce brila, zdaj pa liberalci sami ne veste, kam je zginilo 21.000 kron. Vsega tega ste obdolžili kaplana Severja, le tega ne veste, da vam je prekrižal vaše račune. Mislili ste si liberalci, posojilnica nam bo posojevala, mi bomo zapravljali, kadar bomo pa prišli na kant, nam bo posojilnica, kjer mora kraljevati krščansko usmiljenje pa ljubezen do bližnjega, ves dolg odpustila. Pa vkljub temu, da je odbor posojilo dovolil, je kaplan Sever

denar zatajil, in ste tako morali iskati pomoči pri svojih liberalnih tovariših v Idriji. Sploh pa smo prepričani, da bi se g. Sever z veseljem čutil preplačenega za svoj dveletni trud v Črnem vrhu, ko bi bili vsi Črnovršci poslušali njegov dobrotorni opomin in bi danes le črnovrške liberalne kolovodje strašila ogromna svota 21.000 kron. Liberalci tudi dolžite nadzorništvo, da ni storilo svojih dolžnosti. Kako vas pa je hotelo nadzorništvo nadzorovati, ko niste pokazali nikakih združnih knjig in niste nikdar vprašali nadzorništva za svet? Kaj naj je storilo nadzorništvo, kakor da je vaše nepravilno delovanje in vaše dolgove naznanilo državnemu pravdnikstvu, in s tem obvarovalo ljudi še večje nesreče! Sploh se bodo pa črnovršci z vami liberalci o teh stvareh pomenili še drugje, kjer bote prišli do spoznanja, da liberalne pete še niso vsemogočne, kakor je tudi Tavčar v zadnjih dneh uvidel, da liberalni škornji na kveder na Dunaju ne delujejo tako, kakor je prerokoval po žirovski in poljanski dolini. Drugim ste jame kopali, pa bote sami vanjo padli.

— **Iz Idrije.** Meseca novembra pretečenega leta se je pri nas začela obrtno-nadaljevalna šola. Drugod so bile take šole že zdavnaj. Idrija, drugo mesto Kranjske, jo je šele lani dobila. Občinski odbor je soglasno sprejel, kaj se bode vse podučevalo. Tudi verouk je bil sprejet kakor pri drugih šolah te vrste. A naš šolski odsek ima svojo posebnost. Dva c. kr. uradnika, dva trgovca in en mizarski mojster so sklenili v zadnji seji, da se učiteljem izplača nagrade za 3 mesece, le g. kaplanu za verouk cel h 12 gl. za vse tri mesece ne. To naj šole odobri deželni šolski svet. C. kr. uradnika dobila naprej plače in sta manj študirala, kakor g. kaplan, a tu se pulita za borih 12 gl.! Svojo modrost so še bolj pokazali s tem, da so sklenili, naj se verouk na obrtni šoli kar sredi leta opusti. Raca na vodi! To je modro! Občina sklene, a šolski odsek ovrže! Še več. Župan Šepetavec in rudn. svetnik Svoboda sta v občinski seji tudi glasovala za verouk. Pravijo, da je g. Svoboda rekel, da je zastarel verouk. G. svetnik se res naglo stara. Pred poldrugim letom še verouk ni bil zastarel, ko je za njega glasoval, sedaj pa naj kar gre med staro šaro. — Trgovca Mlakar in Šepetavec sta tudi zoper verouk, tudi ne pošiljata več svojih vajencev k tej uri. Kaj da se tako bojita božjih zapovedi, katere se ravno tu razlagajo! Saj je menda za nju in njih odjemalce najbolje, ako se poštenosti tudi pred Bogom, ki na skrivnem vidi, navadijo oni, ki imajo prodajati ljudem blago! Naši gospodje v šolskem odseku so mislili, Bog ve kako so našim obrtnikom in trgovcem ustregli, če bodo verouk odpravili. Pa kako so se metili! V četrtek

sklenejo in kmalu se razve po mestu, a drugi torej pridejo k uri za verouk vsi vajenci, le oni trgovca Mlakarja in Šepetavca so izostali. Gospodje hočejo iti svoja pota, a v brezvernosti jim naši ljudje ne slede. Kaj pa, če se bodo še drugače od njih ločili? Ali bo javkanja potem!

— V Godoviču je tuji popotnik zašel v cerkev. Mudil se je precej časa in ker se je cerkveniku zdela sumljiva njegova pobožnost, šel ga je opazovat. Pri pušicah se je rajši zadržal, kakor pred tabernakelnjom. Ni se mu moglo dokazati, da bi bil kaj pokradel, a ker je bil že radi tatvine zaprt, ne bode v Idriji, temveč v Ljubljani v ponedeljek sojen.

— V Šturju je zadnji „Domoljubov“ dopis nekatere silno razburil. Prepričani pa bodite, da ste sami tega krivi. Saj je še v veljavi pregovor: Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade. Dne 12. svečana je sklical naš župan sejo, pri kateri je bil enoglasno izvoljen častnim občanom naš prečastiti in zaslužni gospod župnik Ivan Kromar. Bog ga živi in ohrani — še mnogo let med nami!

— Nevarne grožnje in požig. 46letni samski podobar Franc Bole iz Koč pri Postojni je zelo nevaren človek, ki vsakemu žuga, da ga bo zaklal ali ubil, če se le v njegovo obližje prikaže. Cela fara Slavina se ga izogiblje in boji, in to tembolj, ker je bil vže leta 1878. zaradi hudodelstva umora obsojen v 20letno težko ječo. Janezu Šabecu, posestniku iz Slavine, je poslal celo pismo, v katerem mu je zagrozil, da ga bo zaklal, če ga le v roke dobi. Ker je enake grožnje tudi drugim pošiljal, je bil torej strah prizadetih oseb popolnoma upravičen. Zato ga je orožništvo aretovalo in izročilo v sodne zapore v Postojno. Dognalo se je dalje, da ima navedeni Franc Bole tudi požig na vesti, ker je dne 23. marca 1877. nalašč zažgal poslopje Jakoba Boleta v Kočah, za kateri zločin se bo moral pokoriti v ječi. Sedaj je v ječi bolan.

— Podpore za vodovode. Za vodovod Slavina-Koče Že je je poljedelsko ministrstvo dovolilo 40%, to je 21.440 K v štirih letnih obrokih po 5360 K. Deželni odbor je obljubil 25%. Za vodovod v Petelinje, občina Št. Peter na Notranjskem, je poljedelsko ministrstvo dovolilo 40%, to je 9200 K, dež. odbor 25%, torej bi morali interesentje prispevati 35%. Gledé vodovodov za Trnje in Št. Peter morajo se še vršiti poizvedbe.

— Zanimivo pri tej posojilnici je to, da ji načeluje od začetka do danes isto načelstvo, le č. g. Ivan Zupan, njen ustanovitelj, se je preselil v Hrenovice.

— K desetletnici hranilnice in po-

sojilnice v Št. Petru. Dne 1. maja 1895. se je ustanovila s skromnimi začetki. Na desetem občnem zboru je pa že pokazala, da je v letu 1904 mela 561 000 K prometa in 6000 K rezervnega zaklada.

— Korist te posojilnice se kaže posebno v tem, da je preje večkrat zapel boben nad kakim premoženjem, da, celo trem, štirim in še večim se je med enim letom prodajalo posestvo. Posojilnica je temu odpomogla!

— Občni zbor dne 12. febr. je pokazal vnemo članov. Navzočih je bilo nad 100 udov. Gosp. Rožman je predaval o potrebi združništva in umnega gospodarstva. Zahvala se je izrekla vsemu načelstvu, posebno pa gospodu županu Margonu kot predsedniku nadzorstva. Daj Bog, da bi načelstvo in nadzorstvo take vestno izpolnivalo svojo nalogo še naprej!

— Občinska pota bi rade imele vse vasi, ki spadaje v šentpetersko občino. Mi smo za to, da se vsem ustreže. Samo eno prosimo: Počasi! Naj občina zato ne pride preveč v dolgove!

— „Notranjčeva“ politika. Beri „Notranjca“ str. 44. Tam boš našel tele besede: Tu je govoril tudi dr. Žitnik. Poslušal ga ni nihče, zbornica je bila prazna. Take stvari je treba že prej doseči v odseku. Kajne, kratki trije stavki, in dr. Žitnik je uničen! — Sedaj pa beri „Domoljuba“ str. 53 in videl boš, da je dr. Žitnik dosegel vse, kar je zahteval za kranjsko ljudstvo. — Pa reci, da „Notranjec“ nima najboljših (?) politikov!

— Take stvari je treba že prej doseči v odseku. Ali slišite g. dr. Žitnik, kako vas uči „Notranjec“? Zato pa liberalni poslanci nikdar ne govorijo, zato pa tudi vse (?) dosežejo, ker delajo vedno le v — odsekih, ti odsekarji!

— Oh ta kašel! Kaj si mora notranjski kmet misliti, če sliši „Notranjca“ zabavljati čez poslanca dr. Žitnika. Kadar kdo česa potrebuje, gre do dr. Žitnika. Cele kupe prošenj je že rešil ta poslanec notranjskim kmetom, da, celo liberalnim kmetom je šel rad na roke. Kaj si misli notranjski kmet? Misli si, da je „Notranjec“ zopet — zakašlal.

— Po zobeh se je udaril „Notranjec“ s temle stavkom: „Na Ogrskem so stranke pri volitvah strastno nasprotovale liberalni vladni stranki.“ — Ali te nič ne boli „Notranjček“? Saj veš, da je ta stranka na Ogrskem tudi res pogorela, kakor goriš tudi ti večkrat v pečeh poštenih hiš. —

— Dunajski občinski svet se peča z namero, ustanoviti delniško družbo, ki bi preskrbevala Dunaj z mesom. S tem dejanjem bi se res mnogo odpomoglo vsak

dan večji draginji. Tako poroča „Notranjec“. Nas bi pa veselilo, ko bi bil še pristavil, da Dunaj ni liberalen, ampak krščanski Dunaj. Kaj se pa stori zoper nezno draginjo v liberalni Postojni?

— Resnico je povedal v temle stavku naš „Notranjec“: „Ženino plačilo je bila in je še deloma — sužnjost.“ Res, žena je bila sužnja, dokler ni bilo krščanstva. Sedaj je pa visoko spoštovana pri vseh dobrih krščanskih možeh, pri liberalcih je pa še sužnja ali pa — igračica. Žene to vedó!

— Lačna jetika se prikazuje pri „Notranjcu“. Na strani 46. roti svoje semišljenike, naj mu pridobi vsak kolikor mogoče veliko plačujočih naročnikov. — Ali ni to znamenje lakote in znamenje, kako se Notranjci trgajo za ta list?

— O „pufu“ govori „Notranjec“. O, ti nesrečni „puf“! Postojnski trgovci! Kje se več vzame na „puf“, kakor pri vas? Zakaj tako drago prodajate, če ne zato, ker radi daste na „puf“? Zakaj ne more nikdo z vami konkurirati, če ne zato, ker vi dajete na „puf“? Zakaj imate ljudi tako privezane, če ne zato, ker ste jim preveč dali na „puf“? Kedaj bo konec postojnske draginje in vašega gospodarstva? Kadar bote vi nehali dajati na „puf“! Kdo pa je med vami klerikalec?

— Liberalne rožičke je pokazal „Notranjec“ v tehle besedah: „Pri nas bomo še dolgo čakali, da bodo občine kaj darovale za knjižnico; rajši skrbimo za zvonike, orglje in mežnarje (str. 49).“ Reveži liberalci! Koliko ste pa že dali za zvonike, orglje in mežnarje? Ko bi bilo na vas ležeče, zapili bi vi v kratkem vse cerkve, vse zvonike in vse orglje. Tako bi uničili tudi mežnarje, ker bi ne bilo cerkvá!

— Brcnil je „Notranjec“ mežnarje. To nam dá slutiti, da bo kmalu začel hrustati kaplane, potem se bo lotil župnikov, nato se bo spravil na škofa in nazadnje bo pisal o papežih. — Pa ga imate „Notranjca“ — „Rodoljuba“. Zato ven ž njim iz poštenih hiš!

— Za smeh! Kam pa greš, Slavke? — V Postojno. — Zakaj pa v takem vremenu? — Veš, dragi Mirko, moja soproga Elica mi je pravila, da je „Notranjčev“ politik izstavljen v avslugu, pa grem pogledat, kdo je.

Drobtine.

Bolni na pljučih, ki so tako srečni, da lahko obišejo zdravilišča in sanatorije, dobe v Sirolinu krepko podporo v zdravljenju z zrakom. Pravi blago-

slov je pa to zdravilno sredstvo za one bolne na pljučih, ki morajo opravljati svoja vsakdanja opravila in ne morejo ostaviti svojega stalnega bivališča. Pod vplivom Siroolina rojenjujejo vsi bolešni pojavi (kašel, izmeček, mrzlica, potenje itd.), tek in teža telesa se pa množita. Tudi ima Siroolin prednost, da se zavživa le v manjših množinah (2-3 sličice na dan) torej ne zahteva nikakih prevelikih materijalnih žrtev.

Narodno gospodarstvo.

Dve čarovnici.

Pri Brdavsovih imajo „coprnice“ v hlevu! Ne mine niti en mesec, da ne bi bilo kake nesreče v hlevu. Zdaj zvrže krava, zdaj pogine lepo telce, zdaj boleha konj. Ljudje si šepetajo: „Pri Brdavsovih strašije coprnice; pri Brdavsovih mora biti nekaj posebnega. Drugi zopet domnevajo, da je morala stara Gregorička v Koči zunaj vasi Brdavsovim nekaj narediti in čeprav je stari Brdavs na meji sosedovega travnika zakopal dlako poginolihi živali pod kamenje in četudi je slepi Jurij zagovoril bolezen, vendar je ostalo vse pri starem Brdavs bi najraje obupal. — Sicer pa se drže te čarovnice tudi drugodi saj vsaki dan slišimo, kako gospodarijo med živino, slišimo in doživljamo veliko nesreč v hlevih.

V Zlati vasi, v dobrih pokrajinah teh čarovnic ni, toliko je gotovo, in če se slučajno katera izgubi v tak kraj, ni tega kriv noben Zlatovaščan ali drug tak razumen kmet. Pametni gospodarji poznajo te čarovnice in ne poznajo nobene šale do njih, ampak jih kratkomalo odpravijo od hiše. Taki gospodarji imajo tudi prava sredstva v hiši zoper čarovnice, ki jih pridno rabijo in redko, zelo redko se upa pokazati zlobna coprnica. Drugim, ki se še vedno drže zvesto napredka 17. stoletja, sicer pogostoma razlagajo knjige in časniki, v čem da pravzaprav obstoji čarovništvo, toda oni imajo vse to za golo neumnost in zato jim je tudi zelo težko pomagati. Žandarji edini bi mogli pri takih ljudeh napraviti red.

Prva teh čarovnic napravlja očesne bolezni in prehlajenje v grlu in sapilih, kašel in naduho pri živini; živini sili kri v glavo, dobi razne bolezni v mežganih, norost ali tiščavico itd. Tej coprnici pravi po domače: slab zrak, ki je v hlevu; ta je, ki prinaša vso nesrečo v hlev s svojima dvema pomočnikoma, s strupeno ogljenčevo kislino in z obilnim amonijakom, ki nam sili solze v oči, kadar stopimo v hlev.

Ako ni v hlevu dovolj kislica ali kisika, to je zračnega plina, brez kojega ne more

živeti nobena žival niti minuto, če je zrak v hlevu prenasičen z ogljenčevo kislino amonijakom, ki se dviga iz gnoja; ako tedaj primanjkuje kisika, ki daje s krme vred živalskemu telesu toploto in moč in meso, potem napravita ogljenčeva kislina in amonijak silno veliko škodo v hlevu.

Živali so slabotne, krme le slabo prebavljajo, raznovrstne bolezni se prikažejo, žalost in revščina vladata v hlevu! Očesne bolezni, norost, nadušljivost možganske bolezni, kašelj itd. so stalni gostje v hlevu! Čarovnica — zračna kuga skrbi zanje. Zelo, zelo je nevarna ta reč! —

Še hujše so gnojne čarovnice, čarovnice v in na tleh hleva. Taka tla so popolnoma začarana, to je okužena, kajti v njih tiči čarovnica kužna gljivica ali bakterije, pravijo jim tudi kužni bacili ali bolj splošno mikroorganizmi. Kjer so te vlačuge naseljene, tam ni o zdravju pri živini niti govora, bolezen in smrt imata veliko besedo. Strašno hitro se množé te grozovite, dasi majčkene stvarice bakterije. Iz ene same bakterije jih nastane v 8 urah stotisoč (100 000).

Te rastlinice se namreč množijo tako, da se vsaka gljivica razkolje na dva dela, vsak del je zase zopet nova rastlina, ki se zopet deli itd. itd. noč in dan. Tukaj, gospodar, je čas, da pokažeš, kaj znaš. Ne pusti taki coprnici nikdar prestopiti praga tvojega hleva, kakor tudi ne sobe in spalnice.

Pojdi z mano v Brdavsov hlev! Komaj vstopiva, že nama pljuska gnojnica izpod podplatov! Če pogledaš na tlak v hlevu, nič drugega nego gnojnica, blato, grdobija in plesnoba! V takih hlevih straši coprnica zračna kuga in bacili, bolezni so stalne gostije in nesreča treska za nesrečo v hlev. Le poglejte enkrat skozi povečevalno steklo, ki mora pa najmanj 700krat povečati, kapljice gnojnice in videli boste nešteto množico bakterij, te šibe božje za živali in ljudi.

Bakterije ostanejo v hlevu in se ne izselijo iz njega, dokler je vlažen. Provročajo pa različne bolezni, pljučnico, smrkelj, hromoto pri žrebetih in teletih, bolezen na popku, itd. Ako konj dobi čez noč nenadoma rdečo oteklino na nogi, pravijo domačini: Krastača ali pa podlasica ga je vgriznila ali coprnice so mu naredile! — Seveda! Bakterije provvročajo take bolezni, ubrizgajte nekoliko karbolne kisline pod kožo bolne živali in v par dneh bo konj zdrav. Zagarvanje in podobne reči ne preženo nobenega bacila, pač pa velika snažnost, čist hlev, suha tla, ki so tlakana z močno žgano opeko ali ilovico ali deskami ali podobnimi rečmi.

Izreki skušenega živinozdravnika: Živina vam poginja zato, ker je ne snažite, ne umivate, ne strijeljate, ker ima večkrat več gnoja obešenega po kosteh nego mesa. Živina

vam jemlje konec, ker ji dajete razne praške in strupena zelišča, ki niso za nič, ker ji puščate kri, ker ji dajete veliko dela, pa malo jela! Ne Bog, ne nebo, ne hudobni ljudje — coprnice — ti vam ne prinašajo bolezni, kuga in smrti, ampak ljudje sami ste krivi.

Usmilite se vendar uboge živine in očistite zapuščene hleve, spravite red in snago notri!

Fr. Trepčič

Tržne cene.

Doželni pridelki:

Semena: Domača detelja novo blago K 60— do K 65—; nemška detelja (lucerna) K 110— do K 115—; gorenjska repa K — do K —; laneno seme, domače ozimno K 11 50 do K 12—; konopno seme K — do K —; kumino seme K — do K —.

Fižol: Rudeči ribniški K 13— do K —; rudeči Hrvat K 12— do K 12 50; prepelčar (kok) K 13— do K 13 50. (Vse cene semen in fižola veljajo za 50 kg blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo naprodaj in sicer novo blago.)

Suhe čebelnje: v dimu sušene K — do K —; brez dima sušene K 18— do K 19—.

Orehi domači: K 13— do K 14—.

Ječice nove: K 6— do K 6 25.

Med s čebelami: po K 37— do K 38 50 za 50 kg.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po K 50— do K 52—.

težke od 30 do 40 kg „ 44— „ 46—.

lahke „ 42— „ 44—.

(Te cene veljajo za 50 kg in sicer za

kože izdelane po tukajšnjih običajih strogo vred)

Bikove kože po K —70 za kg.

Telečje kože: K —65 za kg.

Kozličeve kožice po K 1 25 do K 1 30 za kg.

Svinjske kože: Čiste brez napak K 40—.

Druge vrste K —28 do K —30 za kg.

Kože lisic po K 11— do K 12—.

„ kun belic „ 30— „ 31—.

„ rumenic „ 36— „ 38—.

„ dihurjev „ 4 50 „ 6 50.

„ vidr „ 24— „ 25—.

Kože sajcev po K 50— do K — za 100 km.

Pepelika (potoš) po K 32— za 50 kg.

Zito:

V Ljubljani, 15. febr. 1905. Pšenica K 10 60; rž K 8 30; ječmen K 8 20; oves K 7 39; ajda K 8 90; proso rudeče K 8 80; turšica K —; seno K 2 50; slama K 2 20. — (Vse cene veljajo za 50 kg.)

Na Dunaji 15. februarja 1905. — Pšenica K 10 75; rž K 8 15; oves K 7 70; turšica (stara) K 8 50 (Vse cene veljajo za 50 kg.)

Predavanje o čebelarstvu bo dne 12. marca v Borovnici v gostilni g. Antona Drašlerja. Začetek ob 3. uri popoldne. Čebelarji pridite, predavanje bo velike važnosti za napredek našega staroslavna čebelarstva.

Za smeh in krutek čas.

Oče: „No, Tonček, čemu si prinesel budilnico sem? Tonček: „Saj ste ravnokar rekli, da vam je noga zaspala.“

Profesor: „Naštejte mi kosti v človeški lobanji!“ Dijak: „Imam sicer vse v glavi, pa si ne morem nobene domisliti.“

Katehet: „Kaj je naredil Judež Iskarijot, ker je bil tat in je kradel denar?“ Učenec: „V Ameriko jo je potegnil.“

Neka gospa v mestu je pisala svoji prijateljici na detelo, naj ji proskrbi hlape, ki bo imel take

take zmožnosti in dobre lastnosti. Naštela je jih reči cele litanije. V kratkem dobi odgovor, ki je glasil: „Čenjena prijateljica! Potrudila se bom vsak način, da najdem takega človeka, kakršnega ti želiš. Zagotovim te, da kakor hitro ga najdem, — vzamem za moža.“

Nekdo je bral v časopisu, da živi krokar lahko kot dvesto let. Ker se mu je to zdelo malo nejetno, je takoj kupil enega in ga zaprl v kletko, bi se sam prepričal, če je to res.

Neki bahač je silno rad pripovedoval o svojih maških činih. Nekega dne se je širokoustil, kako v vojski z Italijani brez strahu nekemu sovražniku odrezal ušesa. „Zakaj pa samo ušesa, zakaj ne di glave?“ ga vpraša neki poslušavec. „O, glavo mu že drugi prej odsekali.“

Skrivalnica.

Lovite tatu!

Besedni uganki.

Kdor jih prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

I.

Daj, povej ime mi žensko,
Ki je znano pri gospodi,
A na kmetih se ne rabi.
Kaj deklet in pa žena jc,
Ki prebivajo na kmetih,
Ki ime imajo isto;
A na kmetih se ne rabi.

Drevo stoji tam sredi gozda:
Igle nosi, nima listja,
A drevo to ni smreka,
To drevo ni vitka jelka.

Združi pa obe besedi,
Pa dobiš boš znano mejo:
V lepi štajerski deželi.

II.

Kdor enkrat nosi to ime,
nemir mu več srca ne stresa,
že vživa blažena nebena,
na veke tam raduje se.
Prestal je slavo smrtni boj:
za sveto vero dal je glavo,
prebil trpljenje je krvavo;
a ne on sam — vseh je nebroj.

Kdor prvo črko izpusti,
pa živoga dobi človeka,
ki zlatih let mu čas poteka.
Kako se neki mu veli?
Glej, on se trudi dan na dan
in mlado si ubija glavo,
da mož postal bi spoštovan.

Zastavica.

Vzemi si žveplenk
sedem in deset,
zloži jih tako
v tak prekanjen red
in na kraj mi tak,
da bo rekel vsak:
„Vsak, ki ni bedak,
ki le brati na,
uganko to pozna.“
Če jo pa povem,
praviš ji: ne vem.

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Meh, II. Veter.

Prav ju je rešil in dobil za nagrado Ant. Hribarjeve „Popevčice“: Josip Šusteršič, gimnazijec na Dunaju.

Rešitev zastavic iz zadnje številke:

1) Črešnje in jagode. 2) Krompir. 3) Oba sta m. dra. 4) Na drevju. 5) Tiste, ki se dobe z boleznijo. 6) Leseni. 7) Noge. 8) Sv. Gregori (ker šele „gre gori“).

Prilhodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 16. marca 1905.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospodinjstvu, kadar se
pravi kava pijača.

o o o

Zahtevajte le izvirne zavojke
s imenom „KATHREINER“.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavina brez kosti po 45 kr.

Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1'20, à la ogrske, trde po gld. 1'50, ogrske fine po gld. 1'80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen liter po gld. 1'20. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekaževalec in razpošiljalec živil 170 D (2) 4-1

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Loterijske srečke.

Dunaj,	25. februarja	55	78	32	73	88
Gradec,	25. februarja	48	82	40	77	4
Trst,	18. februarja	62	72	28	5	32
Linc,	18. februarja	5	86	18	34	9

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se vporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krčih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena škatljica 2 kroni, pri šestih škatljicah franko. Izdeluje in razpošilja: **lekarna pri medvedu v Mor. Schönbergu 47.** Dobiya se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloge, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-12

Stenske ure z godbo

Je zadnja novost v izdelavanju ur. Te francoske miniaturne stenske ure so 70 cm dolge, omara, kakor kaže slika, je iz naravnega orebovega lesa, najfinije polirana, z umetno izrezanim nastavkom in igra vsako uro najlepše koračnice in plesne. Cena z zabojem le 8 gld. Ista ura brez godbe, vendar z bitjem vsake pol ure, z zabojem le 6 gld. — Z bitjem liki zvonu gld. 0'50. Te stenske ure niso le zaupnamo pisano jam tvo, marveč vsled krasne izdelave tudi lep in eleganten sobni okras. — Budilka z zvoncem in ponoči svečca gld. 1'70, budilka z godbo mesto zvonca gld. 6'—, nikelasta Koskopi-rem. ura gld. 2'—, pristna srebrna rem. ura gld. 5'— Pošilja se le proti povzetju. Neprimerno se vzame nazaj in povrne denar, torej nikakega rizika. Velik ilustriran cenik o urah, veržicah, prstanah itd. zastonj in franko.

2017 D 10-7

**Josip Splering, Dunaj
I., Postgasse 2-59.**

Čevljarjskega pomočnika

sprejme takoj v stalno delo
Cvetko Pičko na Suhu, pošta
Lahod (Lavamünd), Koroško.
353 D 1-1

Iz proste roke je naprodaj zelo v dobrem stanju graščina v Mokronogu

poleg te je obširen vrt, 10 oralov njiv, 20 oralov travnikov, tri orale vinogradov in 500 (petsto) oralov v lepi rasti različnega gozda. — Natančni pogoji se zvedo pri lastniku Anton Mavsarju v Mokronogu. 352 D 3-1

Novi sejmi!

v Mokronogu na Dolen'skem se vrše vsak prvi četrtek vsacega meseca za vsake vrste svinje, in potem dva nova letna in živinska sejma in sicer prvi na soboto po prazniku „Srca Jezusovega“, kateri pade letošnje leto na 1. julija, in drugi sejem tretjo soboto v mesecu septembru vsacega leta.

351 D 8-1

Najodličnejši profesorji in zdravniki priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

Sirolin

Povečuje apetit do jedi in tebe telesa, odstranjuje kaheksijo, izboljšuje krvjo, nečisto potenje.

- 1. Vsakdo, kdor dolgo časa boluje in kaheksijo. Kaheksija je bolezen prepovedna, nogo in sili.
2. Človek s kroničnim bronhijalnim katarom, katere vzroki so Sirolin.
3. Kdor ima naduho katere Sirolin odpravi.
4. Škrofulozni otroci z različnimi boleznimi, osebnimi in rosnimi kazni. Ad. pri katerih Sirolin slijano splošno izboljšuje zdravje.

Svarilo! Nabavajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko 'Roche' in zahtevati vedno le Sirolin 'Roche'.

F. Hoffmann - La Roche & Co., Basel (Švic.) Grenzach (Badensko).

Roche

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Antipneum

znanost in njegova učinkovitost

Antipneum je zdravilo, ki deluje na pljučno tkivo, izboljšuje krvjo in splošno zdravje. Je učinkovito pri pljučnih boleznih, kašlju in drugih boleznih dihalnih poti.

Vsak tankoviden

zanesljiv zdravilo

vsak, ki se želja izboljšati svoje zdravje, naj jemlje 'Elsa-Fluid'

Elsa-Fluid

Vsak tankoviden je zdravilo, ki deluje na krvni sistem, izboljšuje krvjo in splošno zdravje. Je učinkovito pri anemiji, šibosti in drugih boleznih krvi.

Kuhalnik v Ljubljani

Slovenska kuharica

Knjiga, ki vsebuje različne recepte in jedi. Je uporabna za vse, ki se zanimajo za kuhanje.

Detal mečice prož

Detal mečice prož je zdravilo, ki deluje na prebavni sistem, izboljšuje apetit in splošno zdravje.

Tisoče zahval.

sh. pomen in moč del tega zdravila... Tisoče zahval od mnogih ljudi, ki so se izboljšali zaradi tega zdravila.

Havre-New-York

Franciska potnišarstva družba. Brezel, Pariz in Havre i Amerika. Samo 6 dni! Najbolje vreme leta in najbolj poceni...

Zemljorajski darila

skromna ure z gredjo. Lepa darila za vse priložnosti. Zemljorajski darila, ki so zelo cenjena.

Na priložnosti

Armejska hiša s posestvom

Armejska hiša s posestvom, ki je zelo cenjena zaradi svoje zgodovinske vrednosti.

HERBĀBNY-Jev podfosfornokisli apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

pralni sirup

je slez odstranjujoče in kašelj pomirjačo sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apnenno sol.

Cena eni steklenici Herbābnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zavijanje. 2007 D 14-6

Svarilo! Svarimo Vas pred enakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestava in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 35 let obstoječega fosfornokislega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbābnýjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna raspošiljatelj:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII: Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Breže: G. Elsässer dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hauser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger, I. Kometter; Crnomelj: P. Haika; Reka; A. Mizzan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler; Sovodenj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž; I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini, Dr. J. Seravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1968 18 10

1980 D 24-7

Ernest Hammerschmidt-a nasl. Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,
LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Nizke cene! Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 21

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Dobliva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

— Pere izvrstno. —

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Angeljnovno milo

780 D 12-11

Marzeljsko (belo) milo

sta najbolj koristni

S štedilni mili za hišno rabo.

Dobivate jih po spec. trgovinah!

Pavel Seeman
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč v
Ljubljani.

Učenca

nad 15 let starega s primerno žolsko izobrazbo se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom na Notrantskem. — Naslov pove uprava „Domoljuba“.
369 D 1-1

Kovačnica

s potrebno kovaško opravilo in prijetnim stanovanjem se da pod zelo ugodnimi pogoji spretnemu

ženjenemu kovaču, kateri ima koncesijo za kovaško obrt, takoj ali pa po dogovoru v najem.

Ponudbe sprejema Karol Lenče, posestnik in vinski trgovec na Laverci p. Ljubljani. 69 D 4-4

Poljedelci! Rešite svojo živino

pred omežanjem in drobljenjem kosti, ki je po izjavi živnozdravnikov neizogibno, ako se krmi klaja brez mineralnih snovi; dodajte krmi vedno

Barthel-novo klajno apno.

Nekaj deka vsak dan v predobrambo koristi več nego ravnoličko kilo po pojavu teh bolezni.

Potrebuje se na pol leta za 1 kravo 6-7 kg., za prašiča 4-5 kg. 91 D 6-4

Izdatek nezaznat, korist 100tera. — Pred ponarejanjem se svari. 5 kg na poskušnjo 2 K, 50 kg 12 K.

Mihael Barthel & Comp., Dunaj X/3, Sic. cardsburgg. 44/51.

Zaloga v Ljubljani pri Edmund Kavčiču in Anton Šarabon.

Stanje vlog 30. nov. 1904: čez 10 milijonov kron.

Preje: Gradšče 1, sedaj Kongresni trg 2, 1.

Denarni promet 30. nov. l. 1904: čez 42 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vložnih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. novembra 1904: K 10,586.128/71. Denarni promet do 30. novembra 1904: 42,500.883/08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

4 D 12-3

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Francišek Leskovic, zasebnik in blag. Ljudske pos., Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani, Greg. Slibar, župnik na Rudniku, Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

